

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones XI (infra octavam nativitatis) - XX]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

Dominica infra octanam natiuitatis de euangelio Sermo vndecimus.

Rat Ioseph et

maria mater iesu mirantes super his que dicebantur de illo Luc. ij.

Multa mirabilia sunt dicta et facta circa xpi natiuitatem in celo et in terra vt supra dictuz est ppter que regio tota concutit. et omnes in admiratōem ducunt. Et quid miruz si alij in admiratōez ducunt cum ioseph et maria mater eius qui de ipso pfectam fidem habebāt et sciebant ipm filiū dei esse de spūsancto conceptum: et natū ex ea. de his que dicebantur de illo de quibz loquit p̄sens euangelij. mirabāt in quo principalit̄ quiqz cōtinent. Prīmū est ioseph et marie sup his que dicebant de xpo cōgrua admiratio. in p̄cipio euāgelij. Secūdum est symeonis de iesu z maria ardua prophetatio. ibi. Et benedixit illis symeon z dixit ad mariā matrē ei. Ecce positus est hic i rui nam zc. Tercū est anne de xpo cōfessio et verissima affirmatio. ibi. et erat anna pphetissa filia phanuel de tribu asser. Quartū est marie z ioseph ad p̄ria remeatio cū iesu. ibi. Et vt p̄fecerūt omnia fm legem dñi reuersi sunt i galileā in ciuitatem suā nazareth. Quintū ē xpi p̄fectus. et virtuosa cōfotatio. ibi. Puer aut̄ crescebat et confor. plenus sapiētia et grā dei erat i illo. Primo ergo ponit ioseph z marie sup his q̄ dicebant de xpo cōgrua admiratio. Cōgrue em̄ mirabant̄ quando tot et talia cōtigerunt. Contigit em̄ miratio ex his q̄ sup̄ visitatum cursum nature fiunt: et supra naturam existūt. quoz causas ignoramus que vocantur mirabilia. multa aut̄ talia in xpi conceptōne et natiuitate cōtigerūt. p̄ q̄ ioseph et beata vgo nō immerito mirabāt. sic dic Origenes. cōgregem⁹ i vnū q̄ dicta et facta sunt i xpi cōceptōe et natiuitate et videbim⁹ innumera mirabilia. p̄ q̄ totus mūd⁹ obstupescere debet ac etiam admirari. Prīmū mirabile ē qz deus om̄ipotēs misit extremū baronem suū. scz angelū gabrielē ad quādā paupculam virginē significās scz v̄ volebat vnū filium suū p̄ om̄ia sibi equalem ei cōlocare. vt sicut esset filius vnicus dei in celis: ita esset vnicus filius virginis in terris. et volebat qz de ea carnem assumeret. fieretqz veraciter filius ei⁹ carnalis. Luc. j. Missus est angelus gabriel a deo

z. Quis vnq̄ similem amorē audiuit. Secundū mirabile fuit quia deus misit virginē. d. qz spūsanctus descenderet in eam: et illud corpus formaret. et animā in eo crearet ita qz ipsa esset experta consortio virili. nec vir in dicto puero aliquid facere haberet. et ideo esset filius dei. et filius virginis et non alicuius viri. et qz portaret eum sine pena et pareret sine corruptione. et ideo virgo permaneret post partuz sicut fuerat ante partum. Luc. j. Spiritus sanctus superueniet in te. et vir. altissi. obumbrabit ti. Quis audiuit vnq̄ tam admirabile et obstupendum. Tercium fuit. quia deus misit virginē dicendo qz per predictum puerū volebat genus humanum exaltare et liberare ita qz homines per xpm a dyaboli potestate liberarentur et i dei filios adoptarentur vt cū ipso in eius regno perpetuo regnarent. Et iō vocaret eum iesum. id est saluatorem. qz homines saluaturus et redempturus erat. Mat. j. Vocabis nomen eius iesum. Ipse em̄ saluum faciet populū suum a peccatis eoz. Istud est omnino mirabile: et supra totius facultatē nature. Ista tria mirabilia audiuit beata virgo ab angelo gabriele. que si explicarentur plus q̄ centum mirabilia continerent. Quartum mirabile audiuit a beata Elizabeth quia eodem die conceptionis chulsi beata virgo iuit in domum Zacharie et salutauit Elizabeth: ad cuius vocem elizabeth clamauit et vocauit eam matrem domini sui. et dixit filius suum ex hoc exultasse i vtero suo. Luc. j. Un de hoc mihi qz veniat mater domini mei ad me. Ecce vt facta est vox salutationis tue i auribus meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Istud fuit oīno mirabile. Quintū mirabile audiuit beata virgo z ioseph a pastoribus qui dixerunt eis qz angelus domini cuz magna luce apparuit eis. quod nuncq̄ auditū est in toto veteri testamento. qz angeli qui tam sepe apparuerunt patribus cum luce appaerent: et dixit eis qz natus erat saluator mundi et qz venirent in bethleem. et inuenirent infantem pannis inuolutum in presepio positum et subito cū angelo hoc dicente. facta est multitudo magna angeloz clamātū. Gloria in excelsis deo. Et in terra pax homibz zc. Sextum mirabile fuit audituz a magis qui de extremis terre venerunt in tredecim diebus hierusalem: dicentes. Ubi est qui natus est rex iudeorum. Vidimus enim stel. e. in ori. z. v. ado-

Quis vnq̄ similem amorē audiuit

rare eum. Et ven. beth. 7 stel. sta. sup vbi erat
puer. et ap. the. suis. ob. ei. mu. 7 paidē. ado. eū
vt patet **Matth. ij.** De quibz xbis 7 factis ma-
ria et ioseph nō immerito potuerunt ammirari.
¶ Septimum mirabile audierūt a simeone. q̄
nō vnum mirabile sed multa mirabilia dixit vt
patet in hoc euāgelio scz q̄ hiesus posit⁹ erat
in ruinā et resurrectōem multoz et in signum
cui cōtradiceret. et q̄ cor et aīam virginis gla-
do. transferat. **¶** Octauū mirabile audierūt
ab ista āna filia phanuel. **Sz** qd̄ mirabile dixe-
rat. lucas causa brenitatis nō refert. nisi q̄ pu-
blice loq̄batur de xp̄o ip̄m p̄fitēdo 7 p̄stādo
om̄ibz qui expectabāt redēp. israhel. **¶** No-
num mirabile audierūt ab angelo qui dixit eis
vt fugerēt cum puero in egiptū. p̄ eo q̄ hero-
des quesitur⁹ erat puerū ad perdendū euz. vt
patet **Matth. ij.** **¶** Istud fuit valde mirabile q̄ si-
lius dei statim natuscogebatur fugere 7 que-
rebat ad occidendū q̄ venerat vitaz dare. Be-
ne ergo ioseph et maria mirabant de his q̄ di-
cebant de illo q̄uis multa alia dicebant: q̄ nō
sunt scripta. **¶** Secūdo ponit de hiesu et ma-
ria simeonis ardua p̄phetatio. qz ait ad mariā
matrē eius. **Ecce** positus est hic in ruinā 7 re-
surrectōez multoz in israhel. vbi primo p̄phe-
tizat de xp̄o. secūdo de m̄re eius. **Tria** p̄pheti-
zat de xp̄o et vnu de matre. **De** xp̄o em̄ tria p̄-
dicat scz q̄ debeat esse in ruinā multoz ī israhel
et in resurrectōem sup. multoz et in signū con-
tradictōis. **Sic** ergo xp̄c fuit in ruinā et in re-
surrectōem multoz. **Circa** qd̄ sciendū q̄ xp̄c
q̄ntu in se fuit venit dare vitam 7 resurrectōz
om̄ibz. **Joh. x.** **Ego** veni vt vitam habeant. et
j. **Thio. ij.** **Qui** vult oēs b. sal. sic. **Sed** multi
noluerūt hanc vitā lumis gratie recipere. **Jo.**
ij. **Hoc** ē aut̄ iudiciū qz lux venit in mundum
et dilexerūt magis hoīes tenebras q̄ lucem.
Joh. xxiij. **Ipsi** fuerūt rebelles lumī. qui dixe-
runt deo rece. a no. s. vi. t. no. **In** eodem. **xxj.**
¶ Sciendū est etiam q̄ sic duplex ē mors. scz
aīe et corpis. ita duplex ē vita et resurrectio
scz corporis et aīe. **Resurrectōem** aut̄ et vi-
tam corporis xp̄c venit om̄ibus dare et omni-
bz dabit 7q̄ mortē nostrā moriēdo destruxit et
vitam resurgendo reparauit. **Sicut** em̄ prim⁹
homo destruxit naturā: ita xp̄c reparauit. **Re-**
surrectionem autem et vitam aīe que con-
sistit in gratia et gloria dei: venit dare solum
eis qui sermonem eius seruauerūt. **Johā. vij.**
Si quis ser. me. ser. nō gu. mor. in eternū. **Exē-**

plum. sicut potestas venit p̄tegere et saluare
omnes de ciuitate nō cōsiderando merita ali-
quoz. sed dum examiat p̄tegit et saluat solū
illos qui bene se habent et statuta ciuitatis ser-
uant. alios aut̄ cōdemnat et occidit. **Ita** venit
xp̄c in mundū omnes saluare. **Sed** dum meri-
ta examinat. quosdam facit resurgere a pecca-
tis. et quosdam relinquit in fecibz suis. **Et** h̄
qd̄ hic dicit q̄ hiesus positus fuit in resurre-
ctōem multoz sed nō om̄. **Ita** tñ causalit̄ po-
situs fuit in resurrectōem multoz qz ip̄e fuit
causa resurrectōis et vite om̄ q̄ a peccatis re-
surrexerūt et vita gratie vixerūt. **Joh. ij.** **Ego**
sum resurrectio et vita qui cre. ī me. etiā si mor-
fu. vi. **Occasionaliter** aut̄ et non p̄ causam fuit
etiā in ruinā multoz qui de factis et dictis xp̄i
scandalizati fuerūt. vnde debuerūt edificari. 7
ad eum conuerti. **Exemplū** de sole. **Sol** em̄
simpliciter est causa illuminationis. sed est occa-
sio obcecationis habentibz debilem visum vt
noctuis. vel corruptis oculis. vel lippis. quia si
sol non luceret viderent. **Per** hunc ergo mo-
dum ch̄stus venit in ruinam multoz. **Est** et
go ch̄stus in ruinam maloz p̄ occasionem et
in resurrectionem bonoz per causam. **¶** **Ubi**
nota q̄ nouem modis ch̄stus venit in ruinā
et resurrectionem multorum. **Primo** venit in
ruinam demonum. et resurrectōem hoīm cau-
saliter. vt scz demones expellerent de mundo:
et homines assumerent in celus. **De** prio **Jo.**
xij. **Nunc** princeps huius mundi eijcietur for-
ras. **De** secundo ibidē. **Et** ego si exal. fu. a ter.
om. tra. ad meipsum. i. homiez qui habet p̄ue-
nientiā cum om̄ibz. **Per** quod fuit in resurre-
ctōem et in reparatōez ruine angeloz q̄ de ipsis
hominibz repata est. **¶** **Secūdo** venit causa-
liter in ruinam vicioz et resurrectōem virtutū
quia in aduentu ch̄sti vicia regnabant et vir-
tutes supplantē erant. **Hoc** fuit figuratū ī eo
q̄ quando ch̄stus intrauit in egiptum om̄ia
simulacra egipti corruerunt. **ysa. xix.** **Ecce** do-
minus ingredietur egiptum id est mundū: in-
terpretatur em̄ egiptus confusio et tenebre q̄
competunt mundo super nubem leuem. id est
in carne mortali mouebuntur simulacra egi-
pti. id est mundi peccata que sunt simulacra
mundi et a mundo adorantur. **Tercio** venit in
ruinam mortis nature et culpe et in resurrecti-
onē nature 7 gratie causalit̄. **De** primo **Osē**
xij. **Ero** mors tua o mors. **De** secūdo **Jo. xj.**
Ego sum resurrectio 7 vita 7c. **¶** **Quarto** ve-

mit in ruinam veteris testamēti q̄stum ad ceri-
monialia. et in resurrectionem noui. **Matth. xj.**
Usqz ad iobānem lex et p̄bete. ij. Corin. v.
Vetera transierūt ecce noua omnia facta sūt.
In cuius signum in morte xp̄i velū. tē. scil. est.
¶ Quinto venit causaliter in ruinam veteris
homis. i. carnalis cōcupiscentie et in resurrecti-
onem noui scz sp̄ialis vite. Ro. vj. Vetus hō
noſter simul crucifixus est vt destruat corpus
peccati. ij. Corin. iij. Licet his qui foris ē no-
ſter homo corrumpat. tamen is qui intus est
renouatur de die in diem. ¶ Sexto venit oc-
casionaliter in ruinam iudeoz. sed causalit̄ in
resurrectionem gentiliū. Ioh. x. In iudiciū h̄ic
mundū ego veni vt qui nō vident videant. et
qui vident ceci fiant. ¶ Septimo venit occa-
sionaliter in ruinā p̄hoz et sapientiū mūdi ha-
bentium intellectū sup̄bum. qui dicūt virginē
nō posse parere et virginē p̄manere. et deū nō
posse nasci. et in resurrectionem simpliciū qui ca-
ptiuant intellectum suū in obsequiū fidei xp̄i
ij. Corin. x. In captiuitatē redigentes oēm in-
tellectū hūanum in obsequiū xp̄i. i. cogētes eū
credere p̄ merito fidei que sunt nature impos-
sibilia. Luce. x. Cōfitebor tibi pater celi et ter-
re. qz abscon. hec a sapiē. et p̄u. et re. ea puulis.
¶ Octauo venit occasionaliter in ruinam he-
reticōz habentiū intellectū obcecātū dicentiū
xpm̄ corpus de celo attulisse et virginē angelū
fuisse: qui sunt lapidandi et cōburendi. Qd̄ fi-
guratum est in verbo dñi quādo dixit moysi.
Et si bestia tetigerit montē lapidabit. Exod.
xix. Recte ip̄i sunt bestie nihil scientes vt pute-
cerdones et fabri et audent montem deitatis
et hūanitatē xp̄i tangere. Et venit in resurre-
ctionem fidelium qui xpm̄ verum deū et hoīem
confitent. qz ip̄os cōfitebit̄ coram patre filios
suos: et si filios et heredes Ro. vj. Matth. x.
Dñs qui me cōfitebit̄ coram homibz. cōfite-
et ego. eum coram pa. m. ¶ Nono venit occa-
sionaliter in ruinam maloz xp̄ianoz qui de tā
to beneficio ingrati existunt. qz xpc̄ omnibus
alijs reprobat̄ nos elegit in populuz et filios
suos. Ephe. j. Qui elegit nos ante mundi cō-
stitutiōem. Et nos tantū beneficium non reco-
gnoscimus nec grates exhibemus. Et venit i
resurrectionem humilium xp̄ianoz qui tantū
beneficium cognoscunt dicentes. Quid ref.
do. p. o. q̄ re. m. c. sa. ac. zc. ps. cxv. id est mor-
tem parati mus p̄ ip̄o recipere. Tales deus
suscitat et exaltat. Lu. j. Depo. po. de. se. et

alta. hu. Tales si cadant aliquādo p̄ peccatuz
facit eos resurgere. **Prouer. xxiij. Septies in**
die cadit iustus et resurget. Sic ceciderūt apo-
stoli et fecit eos resurgere. Sic igitur. primo.
secundo. tercio. quarto. quinto modo venit xpc̄
causaliter et per se in ruinam et resurrectionē.
Sexto autem modo septimo et octauo et no-
no venit in ruinam occasionaliter. ¶ Item no-
ta qz hiesus positus est in signum multiplex
cui fuit contradictum et contradicitur omni
die. ¶ ¶ Nouem enim modis ponitur et
accipitur signum et istis modis omnibus hie-
sus positus fuit in signum. Primo enim posi-
tus est in signum contradictionis et percussio-
nis vt signum ponit̄ ad sagittam. Venit em̄
filius dei predicare paupertatem. contemptū
mundanorum. et delicias carnis spernere. Et
in signum horum omnia hec christus obser-
uabat et impleuit. Luce. ij. Hoc vobis signū
inuenietis infantem pannis inuolutum. et po-
situm in presepio. Ecce magna paupertas set
contemptus mundanorum et deliciarū. Huic
signo totus mundus contradicit. quia omnes
volunt diuites esse et honores habere: et deli-
tias carnis vt. Sapientie. ij. Fruamur bonis
a iuuentute quoniam hec est pars nostra. Itē
christus tota die percutitur in factis suis tan-
q̄ signum a sagittis. Nihil eniz facit de quo
homines non murmurent. et eum verbis non
percutiant. Siue enim patienter sufferat ma-
los vt corrigantur. siue acrius puniat eos pro
merito factorum suorum. siue iustos permit-
tat affligi vt puriores fiāt. siue remuneret ma-
los in vita ista. tanq̄ nihil boni in futuro secu-
lo habituros. semper homines murmurent.
et percutiant eum verbis. sicut filij israhel in
deserto. Hieremie. xvij. Venite percutia-
mus eum lingua. Contra quos dicit aposto-
lus prima Corinthiorum. x. Neqz murmura-
ueritis sicut quidam eorum murmurauerunt
et perierunt ab exterminatore. ¶ Secundo
fuit positus in signum directionis sicut poni-
tur corda et regula cementarij. quia ipse fuit
exemplum et regula omnium operum nostro-
rum. Ioh. xij. Exemplum enim dedi vobis
vt quemadmodum ego feci. et vos faciatis.
Exodi. xxv. Omnia fac fm̄ exemplar quod ti-
bi in monte monstratum est. id est in xpo qui
est iusticie mons. ysa. vij. Propterea dñs ip̄e
hoc dabit vobis signū. i. directōnis. Huic si-
gno cōtradicitur a mūdo qui nullomō i acti-

*non modum
signum*

omnibus suis regule xpi vult se conformare sed dicit. Sic volo sic iubeo sit pro rone volūtas. **Luc. xix.** Volumus hunc regnare super nos. **¶** Tercio fuit positus in signū sanatiōis. sicut vrina clara et pulsus sedatus est signū sanitatis. et hoc quā fuit suspensus in ligno. quia tunc fuit signum quod humana natura erat purgata et ira dei sedata. Hoc figuratū fuit ubi dñs dixit ad moysen. Fac serpentē enē et pone eum in signū. qui percussus insperxit eū viuet. **Rume. xxij.** Quicumque ergo pro fide xpm clare respicit in cruce suspensū signū est sanitatis anime. **Job. iij.** Sicut moyses exal. ser. in deser. ita exalta. oportet. si. boīs. ut om. qui cre. in ipso non p. Sic aspexit eum latro de cruce et sal. fuit. Huic signo mūdus cōtradicit. quia in suis infirmitatibz ipm respicere cōtemnit. et eius medicinas ut sanet sumere recusat. **¶** Quarto fuit positus in signum imitatiois. sicut ponit vexillū in exercitu. Sicut em dicit **Job. vij.** Militia lest vit. bo. sup ter. Et ideo in hac militia debz esse vexillifer et vexillum. xpc aut est vexillifer et crux quā sibi baiulauit est vexillum. Debem⁹ ergo si volumus in hac militia de hostibz triūphare imitari xpm portantem signū crucis ut accipiamus crucē penitētie et post ipm eam. **Mat. xvj.** Si quis vult post me ve. zc. tol. crucē suā. scz penitētie et sequat me. Huic signo mūd⁹ cōtradicit. quia sub cruce et post crucē penitētie nō vult ire. sed vadit post crucem nūmi et post cōcupiscētias suas. et ideo de hostibz victoriā nō reportat. sed cōsumitur ab eis. **Prover. xx. ij.** Vacantes potibz et dantes symbola cōsumunt ab eis. Contra quos **Eccli. xvij.** Post cōcupiscētias tuas non eas. faciūt em te i gaudium inimicis tuis. **¶** Quinto fuit positus in signum euasioneis. sicut quādo capitur aliqua terra ponitur scutum vel vexillū dñi in illa domo quam dñs nō vult expoliare. sed vult eaz defendere. Christus em p sanguinez suum ē in signum euasioneis omibz qui p dicto sanguine tincti sunt. Hoc figuratū fuit in sanguine agni de quo dñs mandauit filiis israhel tingi super liminaria domorum ut nō tangerent ab angelo percussente. **Exo. xij.** Erit vobis sanguis iste in signum. Quia angelus percussens nō tetigit vbiunqz vidit ostia h sanguine tincta. Qui cunqz vult euadere de excidio mundi qui tota die a demonibz capit et occiditur. oportet quod tingatur sanguine christi. Unde in **Ezechie. ix.** viro volenti pcutere ciuitatem dictum ē quod

omnes illos super quos viderit signum thau. i. signum crucis nō deberet tangere. Quicumque at ē insignit⁹ sanguine xpi habet signū thau sup caput in fronte sua. Hoc fuit figuratū in captione hiericho. de qua sola raab meretrix euaserat cum omi domo sua. quia cingulum cocineum appendit ad fenestram domus sue. ut patet **Iosue. ij.** Cingulus rubeus sanguinem xpi significat. Huic signo mūdus cōtradicit. quia nec signum thau vult recipere. nec sanguine xpi tingi. immo vult nisi vanitatis signa portare et alia figurata. **¶** Sexto positus fuit in signum ostensionis. ut ponitur circulus i taberna ad ostendendū quod ibi sit vinum. Sic ergo xpc positus est in signum ad ostendendū quod vbiunqz ipse est pro gratiam suam. ibi est vinum leticie quod letificat deum et homines. et omne bonū. et vbiunqz ipse non est nihil boni habitat. **Ps. iij.** Signatum est sup nos in. vul. t. d. Et nota hic de ficulnea cui maledixit xpc quia habebat solum folia que statim aruit. Sic sunt multi qui habent xpm solum extrinsecus pro signa xpianitatis exteriora. sed non intus in corde pro veritatem rei. Tales habent solum folia. et ideo maledicent a deo et arescent. debet em intus xpm habere. **Cant. vij.** pone me ut signaculum sup cor tuū. Huic signo mundus cōtradicit. et dicit. quod omnia mala eueniūt suis dei. et amatores mundi qui deū nō habent omnia bona habent. **J. Mach. j.** Eamus et disponamus testamentum cum gentibus que circa nos sunt quia ex quo recessimus ab eis inueniunt nos multa mala. **Job. xij.** Abundant tabernacula predonum et audacter pronocant deum. **¶** Septimo fuit positus in signum demencie et pietatis peccatoribus. sicut arcus celestis fuit positus in nubibus celi in signum demencie dei quia pepercerat terre. sicut p **Genesis. ix.** Sic hiesus in modum arcus extensis brachijs crucifixus est ad recipiendum et osculandum peccatores. **ysa. v.** Leuabit dominus signum in nationes. Huic signo mūdus tradit. quia nō se picit in brachijs xpi nec misericordiam petit. sed in malicia pseuerat. **¶** Octavo fuit positus in signum discretionis. sicut termini ponunt in campis ad discernendum campos. Sic et xpc in die iudicij. quando statuet oues a dextris et hedos a sinistris et ipse stabit in medio discernens inter eos. Huic signo mundus non poterit cōtradicare quia tunc destructus erit mundus. et mundani in signis suis in-

veniet se deceptos. **Ps. lxxij.** Signa nostra non vidimus iam non est. **pphe. et. n. no. cog. am. Sap. v.** Ergo erravimus a via veritatis. **P**rimo positus fuit in signum victorie et immortalitatis. sicut olim fiebat rome arcus triumphalis magnis principibus redeuntibus cum victoria. in signum victorie: et immortalitatis. quia dicebant eos inter deos immortalitatis translatos. **Sic** christus post resurrectionem devicta morte et mundo et demonibus et omnibus inimicis positus est in celis gloriosus et habens omnium potestatem. in signum victorie et immortalitatis humane. **Apoc. xij.** Signum magnum apparuit in celo mulier amicta sole. id est. humanitas christi amicta sole divinitatis dei. et luna. id est mundus sub pedibus eius. **ysa. lv.** Erit dominus in signum eternum quod non auferetur. huic signo non contradicit mundus quia mundus non est in celo ubi hoc signum erit. **ysa. ait.** Tollatur impius ne videat gloriam dei. **S**ecundo prophetat de virgine dicens. **Et tuam ip. ani. p. tran. gla. i. gladius ipsius. scz. color. habitus de passione ipsius p. transit. tuam aiam. vt dicit Beda.** **Uel fm. Cris. gladius. i. dolor. dñice passiois p. transit. ipsius aiam quam reputas tuam. Uel resoluendo possessiuum in primitiuum sic gladius dñice passionis p. transit. tuam ipsius aiam. i. tuam ipsius. qz. vt dicit Aug. aima magis est ubi amat qz. ubi aimat. et id aia virginis magis erat in filio suo xpo quem sup. omnia diligebat qz. in corpore suo. et ideo vulnera xpi ipsa sensit. sic et xpc. qst. ad aima tristitia. **Her. xpc. in cruce carne. maria spm. immolabat. et nisi qz. spes marie semp. affuit. gloriose resurrectionis filij. ipsa fuisset mortua in passione filij p. dolore. S. spes resurrectionis retinuit ei vitam. Addit aut. vt fueletur ex mltis cordibz. cogitatioes. Istud vt non ponit causatiue. s. cōsecutiue. Et hoc ei secutu est qz. reuelate sunt vbiqz. cogitatioes iudeoꝝ qz. vsqz. tunc latebat. Sic reuelata fuit iniq. cogitatio herodis cum mandauit interfici pueros vt in ipsos occideret xpc. q. prius simulauerat se eum adorare. Sic potestates et phei simulabant se zelatores legis. et p. tra. legem xpm. occiderunt. Per qd. cogitatioes inuidie et auaricie eorum ostese sunt. **Q. Nota** hic q. quatuordecim vicibus bea. virgo gladio fuit pforata in filij passione. Primo qm. vidit eum capi et ligari sicut p. ditorem. et omnes discipuli fugerunt****

ipso solo derelicto. **Secundo** quando coram iudicibus false accusabatur et reus esse mortis indicabatur. **Tercio** quando per totam noctem fuit illusas et alapis cesus et consputus. **Quarto** quando de mane eum vidit vinctum duci ad pylatum et stabant constanter accusantes eum q. deberet mori. et ipse nihil respondebat. **Quinto** quando vidit ipm duci ad herodes qui iohannem interfecerat et christi sanguinem sitiebat. qui illi tanq. in sano et indutum veste alba remisit ad pylatum. **Sexto** quando coram pylato a toto populo est accusatus vt eum crucifigeret. et pylatus sedens pro tribunali ipsum cruci condemnauit. **Septimo** quando in atrio pylati fuit ligatus nudus ad columnam et fortissime flagellatus. **Octauo** quando posita est corona spinea super caput eius et arundo pro sceptro in manu et indutus fuit purpura in derisionem regie dignitatis et velati sunt ei oculi et fuit alapis cesus et consputus et viliter illusus. **Nono** quando vidit eum exire cum cruce in collo inter duos latrones vadens ad mortem festinanter. **Decimo** quando vidit eum exui nudum. et super crucem clavis affigi et a toto populo maledici et conuicia inferri dicente. **Nach** qui destruis templum dei. et in triduo reedificas illud. **Undecimo** quando vidit eum petere bibere et non potuit habere sed dandum fuit ei vinum felle mixtum quod non potuit bibere. **Duodecimo** quando vidit eum p. maximo dolore lacrimantem et dicentem. **Deus meus deus meus. vt quid dereliquisti me. et p. magna pena inclinavit caput. et emisit spiritum. Decimotercio** quando corpus eius est depositum de cruce. et sepulture traditum. tunc tetigit eum et osculata est omnia vulnera eius et redijt in hierusalem semiuua et tota consumpta. **Pluries** ergo qz. sunt hore diei beata virgo transfuerberata est gladio in morte filij. et ideo verum prophetauit symeon dicens. **Et tuam ipsam aiam pforauit gladius. Et sic patet secundum. Tercio** ponitur anne de christo confessio et verissima affirmatio quia erat anna prophetissa filia phannel. **R. Ubi nota** q. euangelista septem laudabiles conditiones de ista anna refert. propter quod eius testimonium merito debet acceptari. **Cuius** vita est speculum omnibus mulieribus. qz. et bona virgo et bona nupta et bona vidua fuit. **Et** in istis omnibus p. ditioibus sequentibus

*In unodecim vicibus
bea. virgo gl. pforata*

57

debent eam mulieres, p posse imitari. **P**rima conditio est quia vsqz ad matrimoniu virginitatem cōseruauit. **I**ste est ille thesaurus p̄ciosus absconditus in agro carnis. et illa p̄ciosa margarita pro qua emenda om̄ia largiri dñt. vt dicit **Mat. xij.** Quia nō est digna pondere ratio cotinētis aīme. **Eccle. xv.** **I**psi reddidit cētessimus fructus et aureola et canticū speciale. **E**t ideo q̄ntū potest debet istū thesaurū mulier custodire. vel saltem vsqz ad matrimonium. **S**ecunda est qz post mortē viri licz solū septē annis cum ip̄o fuerat alteri postea nō nupsit. **C**um ergo vir et vxor sunt vna caro debet se vxor mortuo viro mortuā reputare et reliquū t̄pus in penitētia consumere. **U**nde in q̄busdam quibus hoc dicitur obseruari vt mortuo cōpare nulli alteri amplius societur. vt in tur̄tibus. **T**ercia est qz toto tempe viduitatis sine bene se habuit et laudabiliter vixit. qd̄ indicat virtutem in vidua magnā. virtus em̄ circa difficile est. **D**ifficile est em̄ valde a cōsuetis abstinere. **C**um igitur in matrimonio multa vana et delectabilia obseruent. virtuosum est viduis ab om̄ibz illis abstinere. et eis fructus sexagesimus p̄mittitur. p̄ labore. **Q**uarta est quia circa templum frequēs erat: nō q̄ aliquādo ab eo recederet. **S**ic vidue circa ecclesiam et in locis sanctis debent frequēter et libenter esse et nō discurrere p̄ domos ociose et verbose. qz sicut anna meruit xpm̄ videre qz in ecclesia cōuersabat. sic ip̄e in ecclesia vident xpm̄ et verba xpī audiunt. et dicunt verba xpī et christus est in medio earum. **Q**uinta est qz ieiunādo corpus suum macerabat. sic debent vidue facere. **P**ericulosus est em̄ status viduitatis si vidua delicate viuit. **J. Thio. v.** Vidua que in delicijs viuens est mortua est. **H**iero. q̄d̄ diu eua abstiniuit in paradiso virgo fuit. q̄ cito p̄ceptum abstinentie violauit corruptōem sensit. **I**dem ad quandā virginem. **O** filia si apostolus castigauit corpus suum et in ser. rededit quomō adhuc tu inuēcula ī seruoze inuentutis posita dapibus et vino plena. de castitate eris secura. **S**exta est qz obsecratōibz institit qd̄ est acceptabile sacrificiū deo. obsecratō est petitio cum adiuratione. **M**ulta em̄ sunt pro quibz vidue debent orare et obsecrare. scz vt cōseruent in bono et proficiāt in seruitio dei. et vt deus pacificet mundū. et cōuertat peccatores et similia. **S**eptima est. qz p̄pter bona opera sua donum p̄phetie meruit habere. **U**ade

Ann. g. d. i. c. o. n. l. a. u. d. a. d. a. m. e.

et tu fac similiter. vt p̄pter bona opa tua de re uelet tibi que tibi expediūt. **H**ec ergo āna sic laudabilis ip̄a hora supuenies qua scz sumon accepit puerū hiesum cōfitebat dño et loquebat de illo om̄ibz qui expectabāt redēptionem israheli. om̄ibz qui herodis alienigenę tyrānide grauati liberationē populi et ciuitatis hierusalem expectabant. p̄mittens p̄ aduentum xpī in ip̄o christo redemptōem a tyrānide supradicto q̄uis enāgelista expresse hoc nō dicat qz testimoniū mulieris in ecclesia nō admittitur. nec ī ecclesia loqui permittitur. vt dicit ap̄lus. **J. thio. iij.** **D**ocere aut̄ mulierē nō p̄mitto. **S**ed p̄tra nō fuerūt liberati p̄ xpm̄ ab illo tyrānide. **R**esponsio nō est intelligendū ad lram. sed referendū est ad sp̄ualem liberationē quā plenarie p̄ xpm̄ cōsecuti sunt. **E**t sic patz terciū. **Q**uarto ponit marie et ioseph ad p̄pria reuēatio. **Q**uinto ponit christi p̄fectus et virtuosus cōfortatio. qz puer crescebat et cōfortabatur fm̄ corpus plenus sapientia. quia ab instanti sue cōceptōnis plenus fuit. et gratia dei erat ī illo. **E**t sicut crescebat fm̄ corpus: ita in vsu gratie et virtutū: que erant ī illo. **Q**uidam crescunt solum in corpe. **Ysa. lxx.** **P**uer centum annoz moriet. **E**t sic patz quintum.

De epistola. Sermo. xij.

Quanto tempo
re heres puulus est nihil differt a seruo. **Salt. iij.** **Q**uia bonū nō diligit nisi cognitū. docet ap̄lus in epla p̄senti maximū bonū. inmo matia bona que p̄ natiuitatē pueri cōsecuti sumus vt ī eius amore ardentius accēdamur. **R**am ante eius aduentū eramus serui peccati serui peccati seruitute detenti et sub iugo legis. gentes sub seruitute peccati. et iudei sub iugo legis. p̄ xpī aut̄ aduentū ab utroqz sumus liberati et p̄ gratiā spiritus ab utroqz in filios dei adoptati. **H**ec oia apostolus in p̄senti epla ostēdit. **I**n q̄ quidē epistola tria facit. **P**rimo p̄ponit hūane cōsuetudis similitudinem. p̄ quā seruitutē et libertatē sp̄us nitit̄ demonstrare in principio epistole. **S**ecundo p̄dictam similitudinem ad p̄positum adaptat. per quam ostēdit in seruitute nos fuisse sed per christum libertatem habere. **I**bi. **U**ta et nos cū es. par. sub ele. mundi eramus ser. **T**ercio ostēdit fructum quem p̄ p̄dictam libertatez habemus. sine ostēdit euidentis testimo-

nim p quod patet nos p̄dictam libertatē vt
 dei filios possidere. ibi. Quoniam autē estis fi-
 dei misit deus spiritū s̄. i. cor. v̄. a. **P**rimo ḡ
 p̄ponit humane p̄suetudinis similitudines. p
 quā seruitutē in qua fuimus ante aduentum
 xp̄i 7 libertatem spiritus quā adepti sumus p
 ipm nitē demōstrare dicens. Quāto tpe be-
 res puulus est. etate 7 scientia nihil differt a
 seruo. quia cogitur vt seruus 7 verberatur et
 nullam habet suarum rerū potestatem cū sit
 dominus omnū. i. q̄uis sit dominus omnium
 suarū rerum. **Luce. xv.** Fili omnia mea tua s̄
Sed ē sub tutoribus qui eum ab hostibz tue-
 antur 7 actoribus qui p̄ eo causas agāt 7 bo-
 na eius p̄curet. 7 ipm in moribz informent. et
 hoc nō semp̄ s̄ vsqz ad p̄finitum temp̄a p̄e
 id ē a iure a patribz instituto. in quo tpe ordi-
 natum ē a iure vt ei suaz rerū potestas detur.
Sunt em̄ iura que sunt a patribz instituta
 determinātia tps q̄n tradēda ē hereditas suc-
 cessori. 7 q̄n filius familias relinquendus est si-
 bi p̄i vt se gerat ad sensum suum. **I**n quo in-
 struimur q̄ pueri sub ferula discipline sunt te-
 nēdi. 7 iō n̄ s̄ dimittēdi sensui suo. **Prouer.**
iiij. Qui p̄cit x̄. odi. f. su. **I**n eodē. xxij. stulti-
 cia colligata est in corde pueri: et virga disci-
 pline fugabit eam. **I**n eodem. xxij. Poli sub
 trahere ab eo disciplinā. si eī p̄cusseris eū vir-
 ga nō morietur. tu p̄cutis virga eum 7 animā
 illius ab inferno liberabis. **I**n eodē. xxix. **P**uer
 qui dimittitur voluntati sue p̄fundit m̄rez
 suam. **Ecc̄l. viij.** Melior ē ira risu. quia p̄ tristi-
 ciam vultus corrigitur animus delinquentis.
 id ē melior ē aspera correctio patris q̄ blan-
 da remissio. vt patz i belli sacerdote qui remis-
 se corripuit filios suos di. **Q**uare facitis res
 hm̄oi. ij. **Regū. ij.** Et ideo occisi sunt in bello
 ambo vno die. 7 ip̄e cecidit de sella 7 fractz cer-
 nicibz expirauit. **U**nde fertur de quodaz qui
 ibat ad suspendium. 7 pater plorās sequeba-
 tur eum. qui sub specie osculandi patrem am-
 putauit dentibus sibi nasuz di. **E**go vado ad
 suspendium quia nō correxisti me. **B**oetius i
 disci. sco. bec. **E**t ideo sicut deus bonus 7 sa-
 piens pater quotidie corrigit nos flagellis et
 disciplina pacis eius semp̄ nos erudit ad sa-
 lutem. quia nō viriliter sed pueniliter viuimz.
 qd̄ patet q̄stum ad quatuor. **P**rimo qz tpa-
 lia. que quasi nulla sunt magis q̄ eterna dili-
 gimus. sicut puulus magis diligit pomuz q̄
 regnum: 7 a nociuis sicut puuli nō abstinemz

Prouer. j. **U**sqz quo puuli diligitis infantis
 az 7 stulti ea que sunt sibi noxia cupient. **S**e-
 cundo quia sicut puuli tota die nugis 7 ludis
 7 spectaculis intenti sumz magis q̄ saluti ani-
 me. **Zachari. viij.** Platee hierl̄m implebimi
 ni infātibz 7 puellis ludētibus. **Baruth. iij.**
Qui in quibus celi ludunt. **T**ercio quia nihil
 certum de statu n̄ro iudicamz. sed tota die va-
 gi corde sicut pueri qui vbiqz cespitāt circūse-
 rimur omni vento. **C**ontra qd̄ **Prouerbi. iij.**
 palpebre tue p̄cedunt gressus tuos. **U**nde il-
 la sancta aīalia erant plena oculis ante et re-
 tro. vt patet **Ezech. j.** **Q**uarto qz p̄trariis af-
 fectibus tota die afficimur sicut puulus qui
 nō ridet 7 nō plorat. **Prouer. xij.** **U**ult 7 n̄
 vult piger. **E**t sic patet p̄mū. **S**ecundo
 hanc similitudinem ad p̄positum adaptat p̄
 quam ostēdit nos ante xp̄i aduentum sub ser-
 uitate fuisse s̄ p̄ ipm liberos eē. **D**icit ḡ. **I**ta
 et nos iudei cum essemus puuli cognitōe dei
 7 viribus resistendi peccatis. eramus seruien-
 tes p̄ terrorem minarum 7 p̄ repromissionem
 bonoz sub elementis. i. sub lege que p̄ elemen-
 ta intelligitur. quia ip̄a ē prima institutō ad fi-
 dem 7 iusticiā sicut ab elementis primum vsū
 discendi assumunt puuli. **E**lemētis dico mū-
 di. vnde lex dicitur elemētum mundi quia nō
 celestia et eterna. p̄mittebat: sed terrena 7 trā-
 sitoria. vt ē mūdus. **Ysa. j.** **S**i volueritis 7 au-
 me. bo. t. p̄me. **U**el sub elemētis mundi. i. sub
 festis iudeoz que accipiebant fm elemento-
 rū mundi cursum. qualia erant neomenie. i. lu-
 nares dies 7 sabbatū. **A**ug. **S**i itaqz iudeis
 elementis erant. quid differūt a paganis: **R**e-
 sponso. **P**agani non sub elementis seruiūt:
 sed elemētis seruiunt. **C**olunt em̄ astra 7 so-
 lem et lunā. aquā 7 terram 7 hm̄oi. **I**udei x̄o
 sub elementis deo seruebant. **I**n elemētis er-
 go neomenias. i. lunares dies significat 7 sab-
 batum qd̄ iudei obseruabāt. nō qz in elemen-
 tis speraret vt pagani s̄ in his deū venerabā-
 tur. dum puuli erant. 7 ad t̄pus plenitudinis
 nōdum puenerant. **S**icut em̄ puulus sub pe-
 dagogo ē 7 actore 7 tutore anteq̄ fit adultz.
 ita iudeis adhuc puulis lex fuit pedagogus.
 qz timore p̄pressit 7 p̄ceptz dei obedire coegit
 fuit etiā lex actor 7 tutor iudeis quos de? he-
 redes instituit dū puuli erant cognitōe dei. et
 viribz resistēdi peccatis. **Q**uo tpe erāt etiam
 quasi serui legalibz. s. territi penis a malis. 7 p̄
 missionibz t̄paliū qd̄ bona incitati. nec sui do-

Zinanoz

f

minabatur sed vicia. nec suorum. i. hereditatis
eterne. cum eent horum dñi a deo pstituti. His g
fuit lex tutoris loco dñi ptra malignorum spin-
tuum impugnatores et gentiliu puationes q
ad ydolatriam traherent illos defedit admonē-
do. de pccado. et aliqui puniendo. et sic eterna bo-
na illis pseruauit. quonia ex illis xpc mlto ex
inferno liberauit. Fuit etiā eis actor. quonia
causam eius apud deum bene egit. dñi p sacri-
ficia et placatores. et expiatores deū eis placuit.
et hoc vsq ad tps p finitū. i. vsq ad aduētum
xpi. in quo pstituit deus vt pfecti et liberi fie-
rēt et hereditatē obtinerēt. Alioquin ex here-
ditarentur. de quo ipse subdit. At vbi venit
plenitudo tpsis zc. Hec oia aug. Postqz er-
go oñdit q ante xpi aduētum eram sub ser-
uitute. psequēter oñdit q p xpi aduētum su-
mus a seruitute liberati et in filios dei adopta-
ti. Et hoc ē qd dicit. At vbi venit. non facili ne-
cessitate. sed sola dei voluntate. plenitudo tē-
poris. i. postqz tps pcedēs ppletum ē. Ple-
nitudine em tpsis ē ppletū tps qd p finitū fuit a
deo pte vt mitteret filiū. Vel plenitudo tpsis
dñi tps gte. Et hoc ppter octo. **S** **P**ri-
mo ppter carismatū datōem. quia in eo dan-
tur plena dona spūs sancti. **I** **o**be. ij. Effundā
de spū meo sup oēm car. **A** **c**t. ij. Repleti sunt
oēs spiritus sancto. **S** **e**cūdo ppter pacē ple-
nitudinē. quia in eo fuit plena pax in toto mū-
do. **P** **s**al. xj. Quietur in dieb eius iusticia et
abundantia pacis dominabitur. **I** **s**a. iij. Con-
stabūt gla. su. in vo. et lan. su. in sal. **T** **e**rcio
ppter tpsalium copiā. quia in eo fuit plena abū-
dātia. sicut spiritualiū ita et tpsalium rex. **J** **o**-
bel. ij. Filie syon exultate et letamī in dño do-
vfo. quia dedit vobis decorē iusticie et descen-
dere faciet ad vos imbrē tpsantie et serotinum
sicut in principio. et implebunt aree frumento
et vino torcularia redūdabūt et oleo. **Q** **u**ar-
to ppter figuraz adimpletōez. quia in eo om-
nes figure vt. te. implete sūt et oia que de xpo
fuerūt pphetata impleta sunt. **D** **a**t. v. Non
veni legē solvere s adimplere. **Q** **u**into p-
pter tpsis adimpletōem. quia in eo tps imple-
tum et ppletum ē. **C** **o**r. x. Nos sumus in. q.
fi. se. tene. **S** **e**xto ppter misericordie reple-
tōz. **T** **e**m legē iusticia vbiqz regnabat sed
nūc misericordia dñi plena ē ter. **S** **e**ptimo
ppter creaturaz ppletōem. Quid em aliud
creatura petebat. nisi suo creatori i aliqua cre-
atura vniri. **E** **p**h. j. **P** **r**oposuit in eo dispē-

satōe plenitudinis tporum instaurare omnia
in xpo que in celis et que in terra sunt in ipso.
O **c**tavo ppter premij redditiōem. quia in
eo paradisu et vita ē data. **L** **u**ce. xxij. **H** **o**die
me. e. in padi. **M** **a**th. ij. **V** **o**ca oparios et red.
il. mer. **J** **o**. iij. **A** **l**ij laborauerūt et vos in la. e.
introissis. **I** **n** hoc g tpe sic pleno. misit de fili-
um suum naturalem. i. in carne apparere fecit
simile nobis. **I** **s**a. xij. **A** **d** do. a facie tri. et
mit. e. sal. et ppu. qui. li. e. **F** **a**ctum ex muliere ex
carnis assumptōe. **R** **o**. j. **Q** **u**i factus ē ei ex se-
mine dauid fm car. **E** **t** melius dicit factū qz
natum. **F** **u**erūt em quidam heretici qui dixe-
runt eum nihil assumpsisse de corpore virgineo
sed intrans in ipam cum quodā aereo corpore
qd sibi formauerat statim exiit plus hono-
ris dātes aeri. qz virgini. nihil plus dātes ve-
ro ipius qz p sepio. **C** **o**tra quos **B** **e**n. xxvij.
C **a**ro ei et frater noster ē. **P** **s**al. **H** **o**mo nat⁹
ē in ea. **F** **a**ctum sub lege. **A** **d** literā ppter ob-
seruantia circūcisiōis fm legē datam abrahe
vt patet **G** **e**ne. xvij. et ppter obseruantia pū-
ficatōis fm legem datā moyli. et patz **L** **e**ui.
xij. **A** **d** impleuit aut legē nō necessitate. qz do-
minus legis. sed pfecta humilitate. **D** **a**t. iij.
D **i**c decet nos implere omnē iusticiā. i. omnē
humilitatē. **S** **i**c ergo xpc factus ē ex muliere
et sub lege ppter duo. **P** **r**imo ppter redem-
ptōem a malo. secūdo ppter collatōem boni
D **u**plicē em effectū ex xpi incarnatōe pfecta-
ti sumus. **P** **r**imus est redemptio a malo et a
seruitute legis. et hoc ē. vt eos q sub lege erāt.
id ē sub legis seruitute redimeret ab illa serui-
tute. **E** **t** hoc refert ad illud quod dicitur ē.
factum sub lege. **S** **a**ll. iij. **C** **h**ristus nos rede-
mit a maledicto zc. **S** **e**cūdos effectus ē colla-
tio gratie filialis. et hoc ē vt adoptōem filioz
reciperemus. participes bonoz gratie ei⁹ bic
in pnti. et glorie in futuro. **E** **p**h. j. **P** **r**edesti-
nauit nos in adoptōem filioz per ihm xpm i
ipm. **E** **t** respicit ad hoc qd dicitur. factus ex
muliere. **F** **a**ctus est ergo sub lege vt. e. qui sub
lege e. re. nō solum a maledicto legis. sed a v-
abolo et a morte eterna. **F** **a**ctus est ex muliere
vt adoptōem filioz dei reciperemus. **C** **o**gi-
temus karissimi magna beneficia dei. **P** **a**z fa-
ctus est homo vt nos deos faceret. **J** **o**b. iij.
V **i**dete qualem caritatē dedit nobis deus p-
vt filij dei nominemur et simus. **F** **a**ctus ē ser-
uus vt nos liberaret. vt h p3. **F** **a**ct⁹ ē paup vt
nos ditaret. **J** **o**z. j. **I** **n** oib dimita facti est i

ppr octo

illo in omni verbo et in omni scientia. ita quod nihil vobis desit. Factus est humilis ut nos secum exaltaret. **Philip. ij.** Humiliavit semetipsum. propter quod deus illum exaltavit et nos in ipso. **Joh. an. xij.** Volo pater ut ubi ego sum illic sit et minister meus. scilicet eadem exaltatione. **Fortius** est ut nos vivificaret. **Joh. xij.** Ego si exaltatus fuerit. a terra id est super lignum levatus et crucifigus omnia traham ad meipsum. id est hominem qui convenientiam habet cum omnibus et propter quem facta sunt omnia traham ad vitam: quia ego sum vita. **Descendit ad inferos** ut nos inde extraheret. **Zacha. ix.** Tu autem in testamento sanguinis tui eduxisti vincitorem de lacu in quo non erat aqua. **Resurrexit a mortuis** ut nos resuscitaret. **1. Cor. xv.** Quonia quidem pro hominem mortis. et pro hominem resurrectio mortuorum. **Si autem christus resurrexit et nos resurgemus.** **Ro. ij.** **Fortius** est propter peccata nostra et resurrexit propter iustificationem nostram. **Ascendit ad celos** ut nos illuc duceret. **Ephe. ij.** **Ascendens in altum** captivam duxit captivitates. **Joh. xij.** **Et si abiero et preparabo vobis locum.** iterum venio et accipiam vos ad meipsum ut ubi sum ego: et vos sitis. **O anima misera cogita** hec magna beneficia dei et tota surge in amorem istius pueri. quia omnia hec fecit tibi et in ipsius laudes erumpe. et dic cum propheta. **Quid retribuam tibi. d. p. o. que re. mi.** **Et sic patet secundum.** **Tercio ostendit evidens testimonium et signum pro quod patet nos predictam libertatem ut dei filios possidere.** **Et hoc sic est.** Quonia autem estis filii. id est hoc est signum et testimonium quod non solum nos indei: sed etiam vos gentiles estis pro christo facti filii adoptivi ipsius dei. quia deus pater misit spiritum filii sui qui est etiam spiritus patris. quia a patre filioque procedit. in corda nostra. scilicet tam in deorum quam gentilium. quia spiritus probat nos esse dei filios. ut ergo probemur adoptati esse in filios a deo spiritum suum dedit nobis qui facit nos clamare. **Et hoc sic est.** clamantem. id est clamare facientem abba pater. quod nunquam presumere nisi spiritus doceret nos: et faceret dicere. **Ro. viij.** Ipse spiritus postulat pro nobis. id est postulare nos facit gemitibus inenarrabilibus. **Abba hebraicum est idipsum significans quod et pater.** **Pater vero grecum est derivatio.** quia derivatur a patre quod grece dicitur pater: sed latinum est institutio. **Sic ergo indeos grecos et latinos qui sunt adoptati pro christo in filios dei spiritus sanctus clamare facit deum christum patrem suum esse et ipsum**

confitentur. **Et nota quod dicit spiritus sanctus nos facit clamare abba pater pro quod dat intelligi quod spiritus sanctus duobus modis facit nos clamare. scilicet occulte quod significatur in nomine occulto quod est abba. et a parte quod significatur in nomine noto quod est pater.** **Pater enim aperte clamat dei recognitionem in intellectu. et dei virtutes in effectu.** **Consequenter concludit dicens.** **Itaque qui sic habet spiritum qui facit eum clamare. iam non est servus: expulsa culpa omnino.** **Jo. xv.** **Ya non dicam vos servos: sed amicos.** **Sed filius infusa adoptionis gratia.** **Joh. ij.** **Videte qualem caritatem dedit nobis deus ut filii dei nominemur et simus.** **Quod si filius per gratiam et heredes factus participando gratiam pro deum. id est pro dei misericordiam.** **Ro. viij.** **quod si filii et heredes. heredes quidem dei: coheredes autem christi.** **Cum ergo sumus filii christi debemus pro viam christi ambulare que fuit via discipline et virtutis. qui autem pro viam christi non ambulant non sunt filii.** **Hebre. xij.** **quod si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt omnes. ergo adulteri et non filii estis.** **Videm.** **Quem enim diligit deus castigat. flagellat autem omnem filium quem recipit.** **Si vis plura dicere de via christi que fuit via paupertatis et penitentis. humilitatis et caritatis. require in tabula etc.**

In circuncisione domini de euangelio. Ser. xij

Quod est consummatus sunt dies octo ut puer circumcideretur vocatum est nomen eius iesus. **Luce. ij.** **Ab ore veritatis regnum celorum sinapi paratur. quia primum est quantitate sed est magnam virtute. nemo enim potest in regnum celorum intrare nisi sit pauper sui reputatione: et maximus virtute.** **Matth. xvij.** **Nisi fueritis et efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum ce.** **In exemplum filius dei factus est pauper in corpore et obsequis qui est infinitus virtute.** **Et ideo euangelium primum est primum quantitate et maximum in virtute. quia illum continet et describit. qui factus est octo dierum cum sit eternus et omnino immensus.** **In quo quidem euangelio tria mirabilia continentur.** **Primum est quia eternus sub tempore clauditur. ibi.** **Postquam primum sunt dies octo.** **Secundum est quia filius dei impassibilis patitur et circumciditur. ibi. ut circum. pu.** **Tercium est quia deus innotabilis nominatur. ibi. vo. est n. e. iesus.** **Primum ergo mirabile est. quia filius dei sub tempore**

Et nota quod dicit spiritus sanctus nos facit clamare abba pater pro quod dat intelligi quod spiritus sanctus duobus modis facit nos clamare. scilicet occulte quod significatur in nomine occulto quod est abba. et a parte quod significatur in nomine noto quod est pater.

clauditur et infans octo diebus efficitur. Filius
quippe dei in quantum homo cepit habere dies et an-
nos et patriam et pentes. et in tempore creuit et mortu-
us est. Et vide quia ex hoc quod sub tempore clauditur
et persequens sub lege quia tale tempus erat a lege
determinatum. Gen. xvij. Infans octo dierum
circumcidetur. In quo maxima eius misericor-
dia circa homines demonstrat. Et hoc ei vo-
luit contineri sub lege ut hos qui sub lege erant
redimeret. Exptus enim circumcisionis penas et
alias ceremonias legis quas ut videmus ser-
uauit. quia non venit legem soluere sed adimple-
re. Mat. v. copassus est in deis et eos ab illo onere
liberauit. Mat. xvj. Usque ad iohes lex et
prophete. Similiter exptus penalitates huma-
ne nature. scilicet famem. sitim. calorem et frigus. com-
patitur nobis sicut pius pater et tamen ab om-
nibus liberabit. Hebre. iij. Non enim habemus
pontificem qui non possit propter infirmitatem no-
stris temptatum aut per omnia. Valium enim non co-
gnoscitur nisi cognitum et exptum. Et ideo filius
dei voluit experiri nostra mala. scilicet paupertatem. expul-
sionem et tumeliam verborum. falsam accusationem
et nequam suam. amicorum derelictionem et tandem
iniustam et violentam mortem ad quam omnia mala
humane nature ordinantur ut in omnibus malis
nobis propter patrem et pro nobis patrem rogaret.
Clamemus ergo ad christum secure si quodcumque ma-
lum patimur. quia ipse omnia expertus est et ideo nobis
compatitur et pro nobis apud deum aduocat. i. Yo-
ha. ij. Aduocatum habemus apud deum. d. p. ihesum christum ius-
tum. et ipse est propitiatio pro peccatis nostris. Clausus
est ergo sub tempore et lege pro nostra salute. et ideo non debet
nobis dum videri si claudimur sub iugo christi et
penitentiae et religionis. pro honore dei et bono
nostro. Mat. xj. Ioh. iij. m. su. v. Et sic patet primum.
Secundum mirabile est. quia filius dei
impassibilis patitur et circumciditur. Filius quippe
dei in quantum deus est ipsa beatitudo. nec pati potest
sed in quantum homo passus est penam circumcisionis et
alias penas. In quibus omnibus simul patiebatur
et beatus erat. Sic ergo christus circumcisus est octa-
uo die cultro lapideo in membro generationis
secundum quod lex mandabat Leui. xij. Non tamen cultrus
lapideus erat de necessitate sacramenti. Et nota
etiam quod christus in quantum homo non tenebat circumci-
di. quia circumcisio fiebat pro peccato originali
tollendo. sed peccatum originale non fuit in christo. Berni.
ad quid tibi circumcisio bone ibi necesse. quod nec
peccatum protraxisti nec permisisti. quod ipse non fece-
ris etas manifestat. quod homo non protraxeris sed ve-

ritas. probat. et patris deitas: et matris integritas
Pater tibi est ab eterno. sed deus est in quem pecca-
tum non cadit. Mater tibi est ex tempore sed homo est: nec
parere potuit incorruptio corruptelam. Et
Et quod peccatum originale in christo non fuerit. ex
duobus patet. Primo quia christus non fuit gene-
ratus ex concupiscentia carnali. nec per modum ge-
nerationis. quia nec in semine viri nec in sangui-
ne menstruoso impuro in quo libido est. Unde eti-
am si deus non formaret vnus hominem non per
viam generationis: sed sicut primum hominem vel per
matrem mulierem. talis non haberet peccatum origina-
le. ergo multo magis christus non habuit. quia per viam
generationis formatus non fuit. Secundo idem patet
quia duo contraria non possunt simul esse in eodem
subiecto: sed iusticia originalis que est contraria
peccato originali fuit in christo ergo non fuit in eo pec-
catum originale. Assumpsit enim christus carnem in
perfectissimo statu carnis. scilicet in statu carnis ante
peccatum. put fuit in primis parentibus ante pec-
catum qui iusticia originale habuerunt. que perse-
stebat in hoc quod anima erat subdita deo: nec ali-
quod malum concupiscebatur. et omnes vires inferio-
res subiecte erant rationi. nec ad malum infliga-
bant. et totus corpus erat subiectum anime. Nec
est iusticia originalis que perfectissime fuit in
christo. ad quam iusticia sequeretur quod omnia
exteriora ad nutum subiecta fuissent homini
sicut et christo fuerunt qui talem iusticia habuit
Postquam autem anima primi hominis rebelli-
sauit deo. etiam inferiores vires rebellauerunt
rationi et corpus anime. et in hoc consistit
peccatum originale. quia cum tali inobedien-
tia et concupiscentia in inordinatione homo nasci-
tur in qua peccatum et culpa protrahitur. Nam
dum anima infunditur et creatur in corpore in-
fecto et maculato concupiscentia: maculatur et ipsa
Et ideo statim infusa est maculata. et consi-
stit in culpa ipsa. et peccatum originale. quod
cum ipsa originatur. Ad quod sequitur quod om-
nia exteriora rebellant homini. Et si quere-
retur quomodo anima pueri statim creata et in-
fusa rebellat deo: Dicendum quod ut dicit apo-
stolus ad Roma. v. In adam omnes pecca-
uerunt. Unde anima ad rebellante deo om-
nes rebellauerunt in ipso. pro eo. scilicet quod ab adam
accipimus corpus et naturam corruptam in quo
anima creatur et maculatur. et ideo statim inicitabilis est
ad malum. et ideo peccatum originale est peccatum
protractum et non commissum. quia in ipsa infusione
aie ipsam animam protrahit. Et si quereat ulterius que

parētes mundati a peccato originali generāt filios cū peccato originali. **D**icēdum q̄ parētes mundant a peccato originali solū q̄ntū ad culpā anime. 7 nō q̄ntū ad reatum pene. **U**n̄ ip̄e fomes peccati 7 ꝑcupiscētia mali remanēt in carne. licet ꝑ baptisimū 7 bona opa ī tali p̄sona minuat. **R**o. vii. **V**ideo aliā legē in mēbris meis repugnātem legi mentis mee. **E**t quia p̄ntes dant filio corpus maculatum et aīa cum infunditur tali corpi maculat. **E**t ideo parentes mūdati generāt filios cū peccato originali. etiā quantūcūq̄ sancti. ꝑpter qd̄ nascimur om̄es filij ire. vt dicit in **J**ob. **E**t q̄ originale ꝑ generatōez̄ introducitur. inde est q̄ circūcisio ī mēbro generatiōis fiebat. vt ibi fieret medela vñ fiebat 7 morbus. quoniam ꝑ que peccat quis ꝑ hec et torquetur **S**ap. xj. **O**ctauo aut̄ die fiebat ꝑpter figuraz̄. **O**mnia em̄ in figura ꝑtingebāt illis. vt dī. j. ad **R**oz. x. **Q**uia figurabat̄ oblatio corruptionis per xpm̄ sienda. que ꝑfecte cōplebitur in octaua etate. que ē etas resurgētium. **E**t si obijceret̄ q̄ videt̄ omnino q̄ xpc̄ habuit originale peccatū. quia penas inflictas ꝑ peccato originali habuit. s. famem. sitim. caloz̄ 7 frigus. 7 mortē. **D**icēdū ē q̄ xpc̄ nullū defectū vel penalitātē ex natura ꝑtraxit. sed voluntarie assumpsit penalitates n̄ras vt posset nobis cōpati. vt dictū ē. **D**efectus aut̄ culpabiles nec assumpsit nec ꝑtraxit. **Q**uatuor em̄ mala siue vulnera ꝑsecutus ē hō ex peccato. que sunt infirmitas. ignorātia. ꝑcupiscētia 7 malicia. **C**hr̄stus aut̄ solam infirmitatem assumpsit. que sequitur totā humanā naturam. s. caloz̄. famē. sitim. frigus. laborē. mortē. 7 h̄mōi. **E**t iō non habuit febres 7 doloz̄es ventris. 7 alias infirmitates. que totā humanā naturā nō ꝑsequuntur. **N**ullo ḡ mō originale peccatū habuit q̄ uis assumpsit penas ꝑ originali peccato inflictas. **S**ciēdum ē aut̄ q̄ deus a ꝑncipio mūdi vsq̄z̄ mō ꝑtra peccatum originale tria remedia instituit 7 ordinauit. **N**ā homo fecit morbum 7 deus fecit remedium. **P**rimū remediū fuit sacrificiū ꝑo adultis. **E**t inde ē q̄ antiqui patres deo sacrificium offerebant. **S**i aut̄ puuli moriebant̄ aī vsūm liberi arbitrij. sufficiebat eis fides ꝑntis. vt sicut a ꝑntibz̄ introductū fuit peccatum ita ꝑ eosdem deleretur. **S**i aut̄ ꝑntes puuloz̄ q̄ moriebant̄ nō erāt fideles. puuli nō saluabantur. **S**ecūdum fuit circūcisio tpe abrahe. quia

deus mādauit abrahe q̄ ip̄e 7 posteri eius deberēt circūcidi. **H**oc ḡ remedium fuit datus solum in ꝑplo ꝑ masculis. omnes aut̄ alij ꝑpli vsq̄z̄ ad xpm̄ habuerūt remediū primū ac etiā femine iudeoz̄. **T**ercium remediū fuit baptisimus. **N**am quia circūcisio nō erat remediū cōmune nec suauē. imo valde penosū. 7 ideo adueniēte medico suauitat̄. s. ihu xpo vbi nō ē masculus 7 femina gentilis 7 iudeus circūcisio 7 ꝑꝑutium. barbarus 7 scita. seruus 7 liber. vt dicit apl̄us ad **R**oll. iij. instituit suauē 7 cōmune remediū. s. baptisimum qui nō solum purgat peccatū: s̄ ap̄it celum qd̄ circūcisio nō faciebat: et hoc facit baptisimus in virtute passionis xpi. que in ip̄o opat̄ que 7 peccata deleuit 7 celū ap̄uit. **B**aptisimus ḡ ē remediū necessariū ad peccatum tollēduz̄ et ad regnū dei introducēdum. **J**ob. iij. **N**isi quis re. su. er. aq̄ 7 s. f. nō pōt̄ introire in regnū dei. **N**otādum q̄ omnibz̄ istis remedijs̄ xpc̄ vsus fuit nō ꝑpter necessitatē. **N**ā circūcisus fuit 7 baptizatus. 7 in die purificatōis ꝑ eo sacrificiū oblatū fuit. s. ꝑ turturū 7 du. pul. co. vt ꝑz̄ **L**uce. ij. **Q**uis nō indigeret voluit tñ hodie circūcidi ꝑpter nouē. **P**rimo ꝑpter bonitatē legis mosayce ostēdēdā. vt sc̄z̄ oīderet legem moysi eē bonā 7 a deo eē datam. ꝑtra hereticos qui vetus testamētūz̄ nō recipiūt. 7 dicūt ip̄m a dyabolo fuisse datum. **D**um em̄ xpc̄ legem obseruat. 7 h̄m legē circūciditur. ꝑfecto bonam esse ostendit legem. **S**ecūdo ꝑpter veritatē humane carnis demonstrādā. vt ostēderet se verā carnē habere 7 nō fantastica vel aereā. ꝑtra hereticos q̄ dicūt ip̄m corpus aereū habuisse. sicut apparuerūt interdum angeli in corpiibus assumptz̄ quia caro fantastica vel aerea nō pōt̄ sanguinē emittere. **U**nde si corpus angeli apparentis scinderet̄ n̄ emanaret inde sanguis. **T**ercio ꝑpter fatoz̄um obseruātiā destruēdā. vt destrueret omnes malicias 7 fata que tunc fiebant 7 adhuc fiunt. **C**auent em̄ homines. qz̄ hodie ē caput anni dare aliquid de tomibus suis. nec volunt q̄ inde aliquid asportet nisi ꝑmū aliquid inferat. **C**ōtra quos xpc̄ hodie dedit ꝑciosius qd̄ habebat. s. carnē 7 sanguinē suū. 7 nihil recepit. **D**ulte eī obseruātie sunt in quibz̄ hoies ponūt spem suā: q̄s oēs xpc̄ destruxit in circūcisione. **I**n quo dedit intelligi q̄ solum in filio dei incarnato. debem⁹ habere spem. 7 solum ad ip̄m ī omnibz̄ factis

3. Remedium

Nonne dicitur no. rati

nostris oculos mentis dirigere. et ideo nobis
hodie ondit carne suam. quia in eo spes salu-
tis nre psistere debet. Quasi di. xpc. Ecce on-
do vobis in quo spem ponere debetis. et quid
in omnibus factis vestris respicere debeatis.
scz virtutes sanguinis mei. **Quarto** ppter
spem nre redemptionis firmam reddendam. vt
firma spes nre redemptionis haberetur. Dice-
bat ei xpc totam humanam naturam redimere.
que fuit maxima emptio. p maxima autem em-
ptione dat arra. vt firma sit emptio. et io xpc
dedit hodie arram nre redemptionis que sangui-
ne xpi fienda erat: vt firma et rata pmaneret.
Postea em in cruce hac solutionem ppleuit. q
totum sanguinem suum fudit. j. **De. j.** No ei cor-
ruptilibus auro vel ar. re. el. h. p. san. ag. in
con. **Quinto** ppter exemplum humilitatis da-
di. Et hoc e qd dicit **Ber.** Nullam habes ve-
stigiū vulneris. ligaturam vulneris no refugit.
no sic impij no sic agit pueritas elatois hua-
ne. **Erubescimus** ei ligaturam vulneris. qui in-
dum de vulneribus gloriatur. **Valde** pni ad
vulnera postea ad remedia veracundi. **Ille** ei
que peccati rei nemo pot arguere primum re-
mediū sine vlla necessitate suscepit. **Et** io cir-
cūcidi voluit vt omnem humilitatem imple-
ret. **Matth. iij.** Sic nos decet implere omnem iusti-
ciam. i. omnem humilitatem. **Sexto** ppter mis-
erium incarnationis celadum. vt sacramentum in-
carnationis dyabolo celaret. **Cū** em circūcisio
fieret circa peccatum originale credit dyabolo
et hūc peccatorē eē qui circūcidebat qui et cir-
cūcisionis remedio indigebat. **Propter** hoc
etiā voluit q mater sua ppetua virgo despo-
sata eēt. **Septimo** ppter onus circūcisionis
tollendum vt exptus penam circūcisionis cōpa-
teretur his qui circūcidebant et sic ab illo one
re eos liberaret vt dictū est. **Octavo** ppter
spūalem circūcisionem faciendam vt onderet nos
spūaliter exemplo sui circūcidi. **Duplex** e em
circūcisio fm **Bern.** que debet fieri in nobis.
scz exterior in carne. interior in mente. **Circūci-**
sio exterior psistit in duobus. **Primo** in habi-
tu ne sit supfluus. vanus et dissolutus. **Secū-**
do in omnibus sensibus vt sint ordinati et no
dissoluti. **Debemus** g eē circūcisi aspectu vt
no habeamus oculos sublimes et vagos ad vi-
dendum vana et pcupiscendum mulieres. **Itē** i
auditu vt no audiamus vana et nocina. **Itē** i
in gustu et olfactu vt ab immoderato potu et
cibo nos et ab his que ad pcupiscēciam pno

cāt abstineamus. **Item** in tactu vt no tanga-
mus et opemur que tangere et opari nobis no
sunt licita. **Similiter** interior circūcisio in du-
obus psistit. s. in corde vt no cogitemus mala et
vana. et in voluntate vt no desideremus mala.
Qui g ad petram xpm sic se circūcidit interius
et exterius. vere cū xpo e hodie circūcisus spi-
ritualiter et hūc diē solēniter celebrat. **Col. ij.**
Circūcisi estis in xpo circūcisione no manna-
cta in expoliatioe corporis carnis s. in circū. d. n.
ihu xpi. **Sz** qui se dissoluit interius in corde
et exterius in ope et dissolute opant. **hi** hodie
cū xpo no circūcidant. nec hūc diē celebrāt
s. p tamināt spiritu sancto fīstētes. **Actu. vj.**
Dura ceruice et incircūcisi cordibus et auribus
vos spiritu sancto semp restitistis. **Pono**
voluit circūcidi et sanguinem suum fundi ppter
virtutē sui sanguinis demonstrādam. ad osten-
dendū q omnem virtuosam opationem quā qui
cūqz sanguis habet efficere. **sanguis** xpi speci-
aliter efficit in nobis. **Y. Y. Inuenimus** em
de sanguine quatuor virtutes. **Primo** ei san-
guis habet rumpe vt sanguis bircor adamā
tem. que nihil aliud frangere pot. et hoc facit
p calorem qui e in illo sanguine virtualiter sicut
calor e virtualiter i sole. **Sic** xpi sanguis fra-
git cor hominis qd e durius et hoc p calorem
spiritu sancti. **Quis** em e tam durus vt dū re-
cogitat sanguinem xpi. p se toties effusum: vt i
eius amore no frangatur et igne spiritu sancti
vrat. **Secūdo** sanguis habet mundare vt
dixerunt pontifices capitoli pstatino lepro-
so q si lauaret in sanguine pueror calido et
fumanti mundaretur. **Hoc** pontifices habu-
erūt p responsa demonū qui de sanguine xpi
dicere intenderūt. sed pontifices materialiter
intellexerūt. **Sic** sanguis xpi lauat a lepra pec-
cati qd solus sanguis xpi pot absterge. **Apo.**
j. Qui lauit nos a peccatis nris in sanguine
suo. p que sanguinem pstantinus a lepra aie et
corporis e mundatus. **In** baptismo ei sanguis
xpi opatur. **Tercio** sanguis habet viuifica-
re et pservare vitam. **Un** quidā antiqui phi di-
xerūt q aia erat in sanguine siue sanguis pro
eo q vita in sanguine pservatur. **Leuit. xvj.**
Anima em omnis carnis in sanguine e. i. vita.
Sic sanguis xpi dedit nobis vitam grē. **Tren.**
ij. In umbra tua viuemus in gentibus. **Alia**
trāslatio habet. in sanguine tuo viuemus i ge-
tibus. **Ephe. ij.** Cū eēmus mortui in delictis
et peccatis nris puiuificauit nos xpc in illo scz

in sanguine xpi. **U**n ad huc omnes gentes su-
per quas nō stillat sanguis xpi manēt mortui
in delictis suis. **E**t hoc est qd p pphetam xpc
dicit. **S**imilis factus sum pellicano solitudi-
nis. **D**e quo fertur qd fac suos pullos sub ar-
bore. 7 dum pesca se absentat venit serpens
7 interficit eos. **P**ellicanus autē rediens pec-
tit rostro lat^o suum. de quo sanguis emanat.
que distillat sup pullos. et sic eos reducit ad
vitam. 7 intantum debilitatur qd fere moritur.
Sic xpc vidēs filios suos morti traditos ab
antiquo serpente sanguinē suum sup eos fu-
dit. 7 sic reuocauit eos ad vitā. ad cuius effu-
sione debilitatus ē vsqz ad mortē. **Q**uar-
to sanguis habz pulcrificare 7 colorare. quia
sanguis de concha de quo tingit purpura est
pulcror sup omnes colores rubeos. **E**st eniz
purpura quidaz pannus tinctus in sanguine
conche. 7 ē ita rubeus qd videtur flamā ignis
picere quā sub pena capitis antiquitus nul-
lus poterat induere nisi impiali p̄ditus vel re-
gia dignitate. **U**n nec cocculus. i. grana de qui-
bus tingitur scharletum 7 verzenū quod ē li-
gnum rubeum de quo tingunt panni rubei.
sunt aliquid respectu sanguinis conche. **E**xē-
plum de mulieribus que accipiūt babacelluz.
id ē granū ad colorādum ad pulcrificādūz fa-
cie. **S**ic sanguis xpi pulcrificat aiām sup om-
nia. **U**n beata agnes ait. **S**an. e. or. g. m. **E**t
iō aiā sup quam stillat sanguis xpi ē pulcror
res de mūdo 7 anima sup quam nō stillat est
turpissima. 7 sic patet secūdam. **T**ercū mirā-
bile ē qd filius di innominabilis nominat. **P**o-
mina em ponūtur ad exprimēdūz pprietates
rerū: s̄ nullū nomē nec omnia noia simul pos-
sunt exprimere bonitatē et totā pprietatē dei
que enarrari nō potest. tñ hodie nominatur.
Vocatum ē inquit nomē eius ihs. i. saluator.
Et hoc valde p̄grue in capite anni impositū
ē ei nomen ihs. **R**omani nāqz domini mundi
ad orabant solem 7 lunā 7 alios planetas. po-
nētes in eis salutem humanā psistere. 7 statu-
am solis vocabant appollinē. statuā ho lune
dyanā. statuā martis martē. 7 sic de alijs. **E**t
ab ihs denominabāt omnes dies septimane
a sole. s. diem solis. **S**z crescēte religione xpi-
ana hoc nomen mutātū ē. 7 vocatur domini-
ca. quia in ea dñs natus ē 7 circūcisus et in ea
resurrexit. **S**ecūdam autē diē nominabāt a lu-
na. s. diem lune. 7 sic de alijs. **S**eptimum a sa-
turno. s. diē saturni. **S**ed iudei vocant sabba-

tum. i. requiē. quia deus illo die ab opibus cre-
atōis requieuit. in quo ipos imitamur. **A**nnū
autē cōputabāt fm motū solis. mēses autē fm
motū lune. **E**t sic patet qd fm veritatē omnis
dies ē caput anni 7 similiter caput mensis. qd
quolibet die ē sol in aliquo puncto in quo nō
erit vsqz ad mēsem in sequenti lunari. **R**oma-
ni autē ordinauerunt qd ianuarus eēt primus
mensis anni. vocātes eum ianuarium a ianu-
lo qui fuit rex tuscie tāqz aliquid numinis fue-
rit in eo. **E**t sic patet qd fm p̄putationem ro-
manorum hodie ē primus dies anni. fm autē
indeos 7 multas alias cognatōes nō est sic qz
iudei accipiunt primum diē anni primā lunā
apulis. **E**t qd xpc ostēderet. qd ipē est sal^o om-
nium et ipē solus debet adorari. 7 ab ipō so-
lo omnis salus debet peti. voluit in capite an-
ni vocari ihs. i. saluator. quia ipē solus saluat.
vocatū est inquit nomen eius ihs. **N**omē
totiens vocatum. totiens expectatum. et tan-
diu desideratum. sed hodie primo exhibitum
et saluatori impositum. **D**udum enim longe
erat a peccatoribus salus longe erat **H**iesus
p̄pe erat dominus vltionum deus exercituum
vnde dauid agnoscens nomen potentie po-
stulabat nomen clementie. di. **D**ic domie ani-
me mee. salus tua ego sum. **Q**uasi dicat. **S**a-
tis dixisti ego sum dominus. sat scimus te eē
dominum. et ideo absconde queso nomen po-
testatis: 7 exhibe nomen benignitatis. **F**ac vt
cognoscamus te ihs. quod hodie impletum
est. apparuit enim benignitas et hūanitas sal-
uatoris no. dei. quoniam vo. est. n. e. ihs. **N**o-
men omni honore et reuerentia dignum. **R**ō-
est fratres karissimi casualiter inuentum 7 im-
positum hoc nomen. sed a deo nominatum.
Isaie. lxij. **V**ocabitur tibi nomē no. quod os
do. nominauit. **A**b angelo nūciatum **L**uce. j.
Vocabis nomen eius hiesus. **A**b apostolis
predicatum **A**ctuū. iij. **N**on est aliud nomen
sub celo datum hominibus i quo oportet n.
saluos fi. **A**b omnibus creaturis adoratum 7
inuocatum **P**hil. ij. **I**n nomine ihu om. ge.
fle. ce. ter. et infer. **V**ocatum ē ḡ nomen eius
ihs. **U**tinam sciremus exprimere 7 incorpa-
re nobis dilectōem huius dulcissimi nominis
qd totiens legimus in scripturis. quod melos
in ore iubilus n corde. vt di. **B**ern. **I**deo di.
quidā. **I**hu dulcis memoria. dans vera cor-
dis gaudia. sed super mel 7 omnia eius p̄sen-
tia. **N**il tamē suauius auditur. nil iocundius

nil cogitatur dulcius q̄s ih̄s di filius ih̄s spes
penitētibus q̄s pius est petentibus. q̄s bonus
te querētibus. sed quid inueniētibus ih̄s rex
admirabilis et triūphator nobilis. dulcedo in
effabilis. totus desiderabilis. nec lingua p̄ di
cere. nec litera exprimē. ex p̄to p̄t credere qd
ih̄m diligere. Amor ih̄s dulcissim⁹ et vere sua
uissimus. plus milies gratissimus q̄s dicē suffi
cimus. ih̄s tuus angelicum in aure dulce cā
ticum. in ore mel mirificum. in corde nectar ce
licum. ih̄s tua dilectio grata. mētis refectio re
plens sine fastidio. dās famē desiderio. Qui
te gustant esuriūt. qui bibūt adhuc sitiunt de
siderare nesciūt. nisi ih̄m quem diligūt. Et si
volumus huius benedicti nominis dulcedi
nē et veritatem scire. nota qd hoc nomē ih̄s est
primo penitētibus in refugiu. **¶** Quis eī
peccator nō timeat nomē potētis. quis aude
at sustinere deū vltionū. omnipotēs nomē ei⁹
Sed ecce ih̄s dulce refugiu. spes vera penitē
tibus. **¶** **Matth. j.** Vocabis nomē eius ih̄m. **Ipe**
em saluum faciet p̄ l̄m suum a peccatis eorū.
Secūdo ē egrotantibus in remediū. **¶** **Matth.**
xvj. In nomine meo demonia eijciēt. **¶** supra
egro. ma. impo. et bene ha. Et ideo nō ē nomē
ih̄s ab infirma aīa negligēdum. quia ī ip̄o h̄z
salutis antidotum. **¶** **Bern.** Habes em o ani
ma mea recōditum electuarū cū vasculo vo
cabuli qd ē ih̄s. qd nulli vnq̄s pesti inefficax
inuenit. **¶** **Tercio** ē pugnātibus in p̄sidiu. **¶** **Subij**
cit em oēm feritatem inimicorū. **¶** **Luce. x.** Reu
si sunt discipuli di. **¶** **Dñe** in noīe tuo etiam de
monia subiiciunt nobis. **¶** **Prover. xvij.** Tur
ris fortissima nomē domini ad ip̄am p̄fugiet
iustus et saluabitur. **¶** **Exemplū** de beata aga
ta. que dixit qd feras nō timeret. quia audito
nomine ih̄s mansuescūt. **¶** **Quarto** ē patienti
bus in solatium. **¶** **Un̄** ip̄e p̄solatur patientes.
¶ **di. Lu. vj.** Beati eritis cum vos oderint ho
mines et exprobra. et eie. n. v. t. m. p̄pter fili. ho.
gau. et ex. **¶** **Ecce** n. m. v. mul. ē in ce. **¶** **Ideo** ibant
ap̄li gaudētes a. con. cōsi. quoniā dig. ba. sūt
p̄ no. bie. p̄tu. pa. **¶** **Actū. v.** **Un̄** dicebat apo
stolus in eodē. **¶** **xxj.** Ego nō solum alligari sed
etiam mori in hierl̄m patus sum p̄pter nomē
dñi ih̄s. **¶** **Et** p̄pterea martires dū p̄ hoc noīe
patiebantur videbat eis in magnis delitijs et
solatijs eē. **¶** **Quinto** ē p̄ficientibus in augmētū
ps. **¶** **lxxxij.** **Ibunt** de virtute in vir. s. in p̄tute
noīs ih̄s. quia sine ip̄o nihil possumus facere
¶ **Prover. iij.** **Iustorū** semita quasi lux crescit

hoc nomē ih̄s ē

et p̄ficit vsq̄ ad p̄fectū diem. **¶** **Et** hoc in noīe
ih̄s. quia omnia p̄ ip̄m facta sunt. **¶** **Jo. j.** **Se**
xto ē deficientibus in subsidium. hoc significa
tum ē. **¶** **Act. iij.** vbi ait petrus claudio. **¶** **In** nomi
ne ih̄s surge et ambula. **¶** **Et** statim surrexit. **¶** **Si**
g sedes p̄ pigritiā sanet te ih̄s excutiēdo tor
porē. **¶** **Si** p̄pter impotētiam sanet te ih̄s infu
tendo vigorem. **¶** **Septimo** dat indulgētiam
et remissionē peccatorū ī ecclia dei. vt habetur
p̄ hos versus. **¶** **Cū** ih̄s in missa quōtēs audis.
q̄s maria. **¶** **Et** flectis genua dat **¶** **Johānes** tibi
papa. **¶** **Ob** veniam scelerū viginti nempe die
rum. **¶** **Octauo** ē credentibus et p̄ficientibus ī ho
noris fastigium. **¶** **Joh. j.** **Dedit** eis potestates
fi. dei. si. his qui credūt in no. e. **¶** **Quod** ē ma
ximus honor et p̄fectus. quia si filij et beredes
vt di. ap̄s ad ro. viij. **¶** **Hoc** p̄gnouit angelus
quā non p̄misit se adorari a **¶** **Johē.** **¶** **Apoc. vlti.**
¶ **Pono** ē p̄templātibus in suspiriū. **¶** **Isa. xxxvj.**
¶ **Domine** nomen et memoriale tuū in deside
rio anime. **¶** **Nullū** em nomē ita excitat aīe de
siderium sp̄iale et suspirare facit sicut ih̄s. **¶** **Et**
empluz de beato ignatio qualiter habebat h̄
nomen impressum in corde suo. vt post mor
tem inueniretur in eo scriptum aureis literis.
¶ **Decimo** ē postulantibus ī exauditiōis suffra
gium. **¶** **Joh. xv.** **Quicquid** p̄. pa. in no. m. da
bit vobis. **¶** **Nota** quōd hoc nomen **¶** **Ih̄s** ē titu
lus n̄re petitiōis in curia dei patris. et iō ecclia
semp in fine omnū orōnum adiungit. p̄ dñm
n̄m ih̄m xp̄m. **¶** **Ius** aut istius tituli nō p̄petit
omnibus. et iō nō oēs orōnes exaudiunt. **¶** **Un̄**
¶ **decimo** ē p̄seuerātibus in premium. **¶** **Apoc. xij.**
¶ **Et** nomē in frontibus eorū. q. d. **¶** **Hec** est gloria
eorum habere nomen dei ih̄s scriptum in frō
tibus suis. **¶**

De epistola.

Sermo. xij.

¶ **Apparuit** beni
gnitas et humanitas sal. no. dei. **¶** **Ad** Titū. iij. **¶** **In** euangelio hodie
no agitur de xpi circūcisione. in ep̄la x̄o d̄ ba
ptismo quē xpc instituit vt circūcisioni succē
deret. p̄ quem saluamur et renascimur in filios
dei. et ad vitā sp̄s. renouamur et renascimur
qua quidē ep̄la ap̄s tria facit. **¶** **Primo** osten
dit magnitudinē diuine misericordie sup nos
apparuisse ī eo qd nos saluauit ī principio epi
stole. **¶** **Secūdo** determinat modū p̄ quem no
bis salus aduenit. ibi. p̄ lauacriū regeneratiōis

7 re. s. s. Tercio ponit finē ad quē saluatōnem talem ordinauit. ibi. vt iustificati g. i. pius be. si mus. fm spem vi. eter. ¶ Primo g. ondit ma gnitudinē diuine misericordie sup nos appa ruisse di. Appa. ben. 7 hūa. sal. n. dei. i. larga mi sericordia 7 clementia qua se voluit vnire nre misere nature. 7 ppter nos miser fieri. Al be nignus deus 7 humanatus saluator: nre deus apparuit. s. mundo p carnem. 7 nobis p fidem Et hoc nō ex opibz iusticie. que fecimus nos scz pius. Nullus nāqz hoc credit. ij. Thi. j. Qui vocauit nos vocatōe sua facta non fm opa nra. Quia nulla bona fecerā? imo poti? cū inimici eēmus recōciliati sumus do Ro. v. Quippe quia etiā que videbant bona nulla erant. Isa. lxiiij. Et facti sumus vt immundi omnes nos. quasi pannus mēstruate vnuer se nre iusticie: s. fm suam misericordiā saluos nos fecit. s. in passione sua. Tre. iij. Misericor die dñi quia nō sumus psumpti nō nre iusti cie. ¶ Consequēter ondit modū istius nostre saluatōis. qui ē p baptismum habētem vim a xpi passione. Saluauit ei nos p lauacrū re generatōis 7 renouatōis spūsancti. i. qd fit per spūsanctū. s. p baptisū. qui lauacrū ē re generatōis. quia in eo regeneramur in filios dei. Io. iij. Oportz vos nasci denuo. Et reno uatōis. quia in eo deposito veteri homine cū actibus suis renouamur in nouū hominē qui fm deū creatus ē in iusticia 7 sanctificatione. vt dicit apls ad Ephe. iij. Que regeneratio 7 renouatio fit p spūsanctū. qui in baptis mo opat. vñ talis regeneratio spūsancti de bet dici Renouatōis inquā spūsancti quem spūsanctū effudit in nobis. nō tm in nos s. in no bis ad quietā pmanētiam. 7 hoc abūde. quia ad rmissionē omnū peccatorz 7 ad copiā om niū virtutū. Joel. ij. Effundaz de spūsanctū meo sup omnē carnē zc. Et nota qz idem ē regene ratio 7 renouatio in re. differunt tñ rōe. qz re generatio appellat inq̄stum dat eē spūale. re nouatio ho inq̄stum aufert vetus eē siue pri stinā vetustates. An regeneratio dicit grām ad bonū: renouatio ho grām ptra malū. hoc ē lauacrū de quo Zacha. xij. Erit fons pa tens domui dauid in ablutōem peccatorum 7 mēstruate. Et Ezech. xxxvj. Effundā sup vos aquaz mūdā 7 mū. ab o. in qui. vñ. In qz quidē lauacro spūsanctus in copia datur ad sancte 7 spiritualiter viuēdum. Et hoc est Quē. s. spūsanctū effudit de sup nos abun

de ad sancte 7 spiritualiter viuēdū 7 ad nos regenerādum et renouādum p ihm xpm sal uatorē nrm. i. p passionē ihu xpi in qua pprie saluatoris nomē accepit siue obtinuit. ¶ Cō sequēter tercio ostēdit finē istius saluationis. Ad hoc em nos saluauit p lauacrū baptis mi. vt tādē simus heredes vite eterne. alio talis salus nihil valeret. 7 hoc ē. Et iustificati grā Sola em gratia iustificat. Ro. iij. Iustificati g. zc. Xpius. s. p fi. Ro. v. Iustificati g. ex fide pacem habeamus ad deum. Heredes simus fm spem vite eterne. Ro. viij. Spe emz salui facti sumus. Tādē at simus heredes fm rē in xpo ihu dno nro in quo vita eterna p̄sistit. Iob. xvij. Hec ē vi. e. vt cog. te so. ve. de. et q. mi. ihm xpm. Sed cōtra plures nō saluant p baptismum et in pnti p grām. 7 in futuro per gloriā. g. xpc nō saluauit nos p baptisū. Di cēdum ē qz xpc se habet vt medicus et vt sol i saluatōe hominis. Sicut em medicus nō sa nat hominē sine medicina: sic nec xpc sanat si ne baptisimo. Io. iij. Nisi quis re. fu. Sicut g. medicus pat medicinā 7 mādāt dietam. sic et xpc parauit sacramēta ecclesie 7 mādauit ab stinētiam a malis. Et sicut medicus diceretur homines sanare qui haberet ita efficaces me dicinas qz quicūqz eas sumeret sanaretur. sic 7 xpc dr homines saluare. quia sacramēta ec clesie pparauit. que sunt tante virtutis. vt qz cūqz ea digne sumit: saluatur. p hoc in pnti p grām 7 in futuro p glām. q̄ms nō oēs saluē tur. quia non omnes ea sumunt. Similiter. se habet vt sol. Manifestū ē em qz sol totū mun dū illuminat q̄stum ē de se: sed si quis claudit fenestram nō illuminatur a sole: s. in tenebris manet. Sic 7 xpc stat ad ostium vniuscuiusqz 7 vult intrare et illuminare omnē hominē: sed nō illuminat nisi qz ei aperuerit. Apoc. iij. Ego sto ad osti. et pul. si q. ap. m. intr. ad il. zc. Pec catores aut qui nolunt ei apire: sed rebellant. nō illuminantur. Iob. xxiij. Xpi fuerūt rebel les lumini. qui di. deo. rece. a no. Io. ij. Hoc ē iudiciū. qz lux venit in mundum. 7 dilexit ho mi. mag. te. qz lucē. Et sic patet secūdum 7 ter ciū. Quia in euang. agitur de circūcisione. et in epla de baptisimo videamus. i. quātis baptis mus excedit circūcisionē. ¶ Notādum g. qz baptismus excedit circūcisionē in tribus. ¶ Primo in cōmunitate quia baptismus om nibus ē cōmunis: 7 maribz 7 mulieribus 7 iu deis ac gentilibz 7 oibz mādatur vt baptisen

IIIIX.
tur. **Matth. xxviii.** Docete oēs gentes baptizantes eos. Et ideo fit in aqua que omnibus ē cōmunis et in necessitate ab omnibus pōt pferri. **Circūcisio** autē non omnibus fuit cōmunis nec omnibus ē mādātum ut circūcidātur. s; solum in iudeis maribus. **¶ Secundo** in suauitate. quia baptismus ē remedium suauē. et circūcisio austerū et durū. quia in loco neruoso fiebat. quous cultrus lapideus nō fuerit de necessitate. **¶ Tercio** in virtuositate. **¶ Quāto** baptismus ē maxime efficacie et virtutis. Excedit autē baptismus circūcisionem in virtute quātum ad septem. **¶ Primo** quia per baptismū omnes saluantur quicūq; saluantur. Unde ē sacramētum necessitatis. **¶ Ioh. iij.** Nisi quis re. fu. ex aq; et s. s. zc. Per circūcisionē autē nō omnes saluabantur nec erat omnibus necessaria. ut dictum ē. **¶ Secūdo** quia per baptismū mundamur et a culpa et a pena. et a peccato originali et actuali quia ut dicit **Aug.** in puulis delect originale et in adultis originale et actuale. **¶ Opatur** em̄ in virtute passionis xp̄i. qui in passione sua nobis abluit in sanguine suo maculas peccatorū nostrorū: et penas p̄ eis sustinuit. **¶ Isaie. liij.** Vere languo. nō. ipe tu. et do. nō. ip. p̄. **¶ Ro. vj.** Quicūq; baptizati sumus in xpo ih̄u in morte ip̄ius baptizati sumus. i. in virtute mortis xp̄i. **¶ Circūcisio** autē mundabat hominē solū a culpa originali. nō autē a pena. quia carētiā diuine visionis que erat pena originalis peccati nō auferebat. **¶ Circūcisi** em̄ illi descēdebāt ad limbū sicut alij. **¶ Nec** etiam inuenitur dictum ab aliquo sancto. qd circūcisio auferret peccatum actuale: sed solum originale quōd verum ē principaliter. **¶ Sed** ex p̄se quēti etiā auferebat actuale si inueniebat. et hoc solum quātum ad culpam: s; nō quātum ad penam. **¶ Tercio** quia in baptismo cōfertur gratia et datur sp̄s sanctus abunde ad vincēdum ex omni pte peccatum. ut hic d̄r. p̄ quez enervant vires peccati ut p̄cupiscētia nō ita dominetur nobis. et p̄ quez habilitantur om̄s potētie anime ad bene opandū et delectabiliter. **¶ In** cuius figura sup̄ xp̄m descēdebat spiritus sanctus in specie colūbe. que ē animal fertile et omni mēse generat. **¶ Opatur** em̄ baptismus in virtute xp̄i crucifixi. cū quo peccatum ē crucifixum et vires eius sunt enervate. et p̄cupiscētia refrenata. **¶ Ro. vj.** Vetus n̄r hō. id ē p̄cupiscētia carnalis simul crucifixus ē. ut destruat corpus peccati et p̄geries peccatorum.

In cuius figura mādauit dominus moysi ut suspēderet serpētem in ligno. ut patz **¶ Num. xxj.** Fac tibi serpētem enēū zc. **¶ Serpēs** venenās homines ē ip̄m peccatum quōd suspensum ē in ligno crucis. ut dicit **Aug.** **¶ Suspensum** autē nō habet vires nisi soluat. et iō peccatum nō p̄t homini nocere nisi hō recedat a cruce. **¶ Peccatum** em̄ solū in cruce ligatum et suspensum est. alibi autē magnas vires habet p̄pter quōd dicit ap̄tus ad **¶ Gal. ij.** **¶ Christo** conuersum cruci. **¶ Circūcisio** autē et si p̄ferbat gratias p̄ quam hō fiebat dignus dō. nō tñ p̄ferbat grām abundātem que enervaret p̄cupiscētiā peccati ut habilitaret potētiās aie ad facilius et delectabiliter opandū bonū. **¶ Quāto** quia per baptismū regeneramur in filios dei et renouamur a veteri homine in nouam creaturam. **¶ Ioh. iij.** Videte qualē dilectōem dedit nobis deus. ut filij dei nominemur et simus. **¶ Et** ideo statim baptizati dicuntur xp̄iani. **¶ I. i. li. di.** **¶ In** baptismo imprimit̄ caracter qui ē quoddā signum distinctiuum ponens hominē in specialē potēstatē. **¶ Per** circūcisiones autē nō regenerabantur circūcisi in filios dei. magis quā alij in filij qui circūcisi nō erant. nec in ip̄a imprimēbatur caracter p̄ quē circūcisi in aliqua excellētia sup̄ alios poneret̄. **¶ Quinto** per baptismū totaliter hō eripitur a potēstate dyaboli ut nec hic nec alibi baptizato dominetur. quia xp̄s in cruce. in cuius virtute agit baptismus dyabolum debellauit et in inferno religauit. ut dicit **Aug.** **¶ Unde** cātam caput draconis saluator p̄truit in iordanis flumine: ab eius potēstate nos omnes eripuit. **¶ Coll. ij.** **¶ Qui** eripuit nos de potēstate tenebrarum. i. demonū. **¶ Hoc** fuit figuratū **¶ Exo. xv.** quā in mari rubro pharao cū toto exercitu suo submersus ē. et filij isrl̄ liberati sunt. **¶ Mare** rubrū ē baptismus xp̄i sanguine rubricat̄. **¶ Psal. lxxvij.** **¶ Tu** p̄feristi capita draconū in aquis. **¶ Circūcisio** autē nō totaliter eripiebat a potēstate dyaboli. quia omnes saltem post mortē incarcerati in inferno detinebantur. **¶ Sexto** quia per baptismum p̄fertur baptizato mirabilis vestis omniū virtutum et donorū spiritus sancti. que virtute passionis xp̄i in baptismo p̄fert. **¶ Christus** autē in cruce exutus vestimētis: cōfecit mirabilem vestē virtutū. quia in ea oēs virtutes fuere. noluit em̄ nudus remanere quia ut dicit **aug.** nullū exemplū alicuius virtutis defuit in cruce quāmo om̄es virtutes in cruce fuerunt.

Hec est vestis stragulata et polimita. i. varia que facit hominem dignum nuptiis eternis quam quicumque non habet de nuptiis expellit. **Mathei. xxij.** Amice quomodo hic intrasti non habes vestem nuptiarum. **Hanc autem vestem circumcisio cum tanta virtute non proferebat. quia quicumque circumcisus esset gratiam cum qua virtutes infunduntur. tunc illa gratia. prout non faciebat hominem dignum nuptiis eternis nec post illam tunc ad nuptias ibat. Hanc autem vestem quidam christianorum furantur cum dissimulant se esse quod non sunt habentes vocem Jacob sed manus Esau. Sic fecit **Pylatus** qui dicitur furatus fuisse tunicam in conspectu christi. **Septimo.** quia baptismus aperit celum. In cuius figura baptizato christo aperti sunt celi **Mat. iij.** Circumcisio autem celum non aperiebat.**

In epiphania domini de euangelio. **Ser. xv.**

Omnes hic sus in bethleem iude in diebus herodis. ecce magi ab oriente venerunt hierosolimam. **Mat. ij.** Sicut dicitur **Eccles. ij.** Sapiencia abscondita et thesaurus inuisus. que utilitas in vtrisque. Siquidem deus propter misericordiam super insipientiam et paupertatem nostram. miserat nobis sapienciam omnia docentem et thesaurum omnia replentem. scilicet filium suum qui est sapiencia et thesaurus suus. **Koll. ij.** Ipse est in quo sunt omnes thesauri sapiencie et scie dei absconditi. **Sed miserat eum in sacco nostre mortalitatis in quo abscondedebatur. et ideo vobis esse utilis et proficiuus hodie manifestavit per stellam. Et hoc valde congrue. Quia signum debet respondere signato. Thesaurus autem iste manifestatus. erat lux vera que illo homine. et ideo per stellam signum lucis et vasculum debuit revelari. De cuius manifestatione et veneracione habetur in presenti euangelio. Quod quidem euangelium quatuor summarie continet. Primo continet magorum adventum ad christum inquirendum. In principio euangelii. Secundo herodis consilium ad christum occidendum. ibi. **Rudis autem herodes rex tur. e. valde. Tercio** magorum profectum ad christum venerandum. ibi. **Qui cum audisset regem abierit. Et ecce stella zc. Quarto** dei responsum magis factum ad suam patriam remeandum. ibi. **Et responsio accepto in somnis ne re. ad he. p. ali. vi. re. sunt in regi. su. Primo** proponitur magorum adventus ad christum inquirendum. ibi. **Cum natus esset in bethleem iude. ad differentiam alterius bethleem in ga-****

lilea in tribu zabulon. vt patet **Yosue. xix.** In diebus herodis. **Sed** quare non dixit in diebus octavianii cesaris. **Et** dicendum quod hoc non dicitur vt determinet tempus natiuitatis christi per tempus herodis. sed vt videatur impleta prophetia **Jacob** que habetur **Gen. xlix.** **Non auferet sceptrum de iuda et dux de se. e. donec veiat qui mit sedus e.** **Sed** iam ablatum erat sceptrum de iuda quia iste herodes erat alienigena qui primus rex iudeorum fuit. **Et** sic euangelista. probat christum venisse ex triplici prophetia. **Ex** prophetia iacob qui prophetauerat vt dictum est de tempore. **Ex** prophetia **Dichee.** que prophetavit de loco. vt infra dicitur. **Ex** prophetia **Balaam** qui prophetavit de ortu stelle. **Rume. xxiiij.** **Vides** stella ex iacob manifestum est christum natum esse cum omnibus istis tres prophetie vno tempore sunt implete. **Vsa** autem de aduentu istorum magorum prophetavit. vt patet in epistola hodierna. **Et** ideo euangelista hoc purissime superponens ait. **Cum** natus esset zc. ecce magi. non magi. i. malefici vt quidam dicunt. sed magi. i. sapientes et philosophi. **Fuerunt** enim sapientes et philosophi in terra persarum. **Na** magus lingua persarum idem est quod philosophus lingua greca. et sapiens lingua latina. **Ab** oriente venerunt hierosolimam. i. de parte orientis. **Venerunt** hierosolimam non vocati. et ideo hac nocte non dicitur inuitato. **Venerunt** autem potest hierosolimam. quia erat caput regni et ibi erat scribe docentes legem. **Venerunt** ergo hierosolimam vt interrogarent scribas legis de loco vbi christus nasci deberet. **Et** hoc est. **Vbi** est qui natus est rex iudeorum. **Non** inquirunt vtrum sit natus rex iudeorum. sed affirmant quod natus est rex. **Nullus** vnquam fuit natus rex propter illum. **Apoc. xix.** **Hic** in vestimento et in femore suo scriptum. **Rex** regum et dominus dominantium q. d. **Non** querimus herodem regem iudeorum. sed quem dicitur puer receter natum qui natus est rex dicitur qui certi sumus. **Vidimus** enim stellam in oriente nupc exortam eius significatem ortum. et ideo venimus adorare eum. **Stella** est lumen fidei de celo descendens. quia fides est donum dei. vt dicit apostolus **Ephe. ij.** **Operet** enim quod homo primo per stellam fidei illuminetur et sequenter adoret deum. **Est** ergo primo necessaria illuminatio mentis per fidem. secundo exhibitio operis per diuinum cultum. **Videamus** ergo et nos stellam istam. i. veram fidem de eius incarnatione habeamus. et veniamus puro corde adorare eum sicut et magi fecerunt. **Et** nota quod pastores venerunt voce excitati angelorum. et magi lumine stelle. et vterque ad christum venerandum venerunt. **Et** nos miseri et negligentes vtrunque habemus

San. 49
Triplex prophetia
Jacob de tpe
Michas de loco
Balaam de stella

Vto Inbivariis

pastores voce angeli excitati
magi lumine stelle

7 non imus. Nam vocem angelorum. i. predi-
catorum quotidie audimus. et stellas fidei vi-
demus 7 in xpm puro corde et mente deuota
7 mundis manibus nō adoramus. 7 iō omni-
bus gentibus reprehensibiliores sumus. qz 7
fidem et doctrinam et exempla bone vite ha-
bemus. **Mat. xj.** **Ue tibi bethsayda.** quia si i
tyro 7 sydone facte fuissent virtutes. que facte
sunt in vobis olim in cinere 7 cilitio peniten-
tiā egissent. **Sed** quare p stellas visam p̄gno-
uerunt xpm filium dei natum fuisse. **Aug.** **Sz**
dicturus es a quibus audierunt q̄ talis stella
xpm natuz significaret. p̄fecto ab angelis ali-
lis angeli dicere. **Stellam** quā videtis xpi est
Ite 7 adorate illum qui natus est. 7 simul indi-
cate qualis et quantus natus sit. **Dicit** em̄ q̄
bi tres magi fuerūt de p̄genie balaam. qui de
ortu stelle pdixerat. **Qui** in anno semel sicut
p̄decessores sui fecerāt. ibant sup montem vi-
crozalem. 7 tribus diebus ibi morantes se la-
uabant. 7 orabāt deum vt eis illam stellā quā
balaam predixerat oñderet. **Quadam** autez
vice. s. in nocte natiuitatis dōmini dum sic ibi
dem more solito morarētur. stella quedam su-
pra montem p̄pe eos apparuit. que habebat
formam pulcherrimi pueri super cuius caput
crux p̄debat. que magos allocuta est dicēs.
Ite velocius in terram iuda 7 ibi regem quez
queritis natū inuenietis. **Qui** statim cum ma-
gna comitiua venire ceperunt. **Sed** quomo-
do in tāparuo spacio t̄pis. s. i. tredecim diebo
tātum venire potuerunt. s. ab oriente in hie-
rusalē. que in medio mundi dicitur eē sita. **Et**
vōm est q̄ si isti magi vt dictum est et verum
videtur et hieronimus testatur hoc: fuerint
successores balaam potuerūt decenter venire
de patria sua vsqz ad hierlm sup dromedari-
os 7 camelos aialia velocissima ambulando.
quia eorum patria est iuxta madian que non
est in capite orientis. 7 ē sita a hierlm a parte
orientis. ad ipsam orientālē plagam. **Et** p̄pte-
rea dicunt. **Vidimus** stellam in oriēte. i. in pa-
tria nostra. que ē ad orientālē plagam. **Et** sic
hoc videtur dicere **Isa.** in p̄phetia hodierna
vi. **Inundatio** camelorum opiet te: 7 drome-
darij madian 7 epha. **Que** sunt due regiōes
in arabia site. vt dicit **Hiero.** **Remigius** di-
cit. **Si** isti fuerunt successores balaam. regio
istoz nō longe distat a terra p̄missionis. **Id-**
circo in tambreni spacio t̄pis venire hierlm

potuerunt. **Sed** tūc querēdum ē quare eman-
gelista vi. eos venisse ab oriente. qd non est.
Quia ab illa regione venerūt que in orienta-
li pte indeis sita est. **Si** aut̄ venerunt de capi-
te orientis qd distat a hierlm p̄iter vnus an-
ni. tunc vōm est q̄ ille deus qui stellas orinfe-
cit 7 creauit. p̄duxit eos sua virtute i tam pa-
uo tpe ab oriente in hierlm in. xij. diebus. vt
dicit **Remigius.** q̄uis **Criso.** dicat q̄ p̄ bien-
nium ante iter arripuerunt. ita q̄ p̄ annum et
xij. dies venerunt in hierlm: sed hoc nō tene-
tur. **¶** **¶** Queritur de hac stella an fuerit
vna de alijs. **Et** vōm q̄ non. quia ab alijs vōl-
ferebat q̄stuz ad quinqz. **Primo** in ortu sine
creatōne. quia alie stelle a principio create sūt
sed hanc tūc puer natus creauit 7 magis vt p̄-
iret deputauit. **Secundo** in situ. quia p̄m ful-
gentium nō erat in celo cum alijs sed in aere
pp̄inquo nobis. **Tercio** in actu. quia lucebat
die ac nocte: licz aliquādo occultaret. **Quar-**
to in motu. quia nō circulariter sicut alie. sed i
rectum ibat. et antecedeat eos. nec continue
mouebat: sed cuz ipsi ibant 7 ipsa mouebatur
7 p̄cedebat. 7 cuz stabant: 7 ipsa stabat. **Qui-**
to in duratōe. quia alie stelle p̄petue sunt. sed
hec pacto officio in precedentē materiam re-
ducta est. **¶** **¶** Item nota q̄ hec stella dicit̄ et
scz xpi. quia ab eo de nouo creata. ad sue nati-
uitatis indicium. 7 ad locum natiuitatis osten-
dendum. **Non** aut̄ dicitur eius quasi ipse stel-
larum dōminus sit natus sub stelle dōnio sicut
aliqui mētiunt̄ astrologi. cum nec etiam nos
sic nascamur. ita q̄ ex stellis vel p̄stellatōe effi-
ciatur aliquis bonus vel malus. **Aug.** **Hic** iā
erubescat stulticia sacrilega que sub stellaruz
decreto putat eē natum xpm. **Nullos** em̄ bo-
mines nasci sic credit qui recte credit in xpm.
Verū nec hec stella fecit xpm mirabiliter ve-
nire: sed ipsam fecit xpc mirabiliter apparere.
Ipe enim natus ex matre nouum sydus celo
ostēdit. **Qui** natus ex patre celum terramqz
creauit. **Eo** nascente lux noua est in stella re-
uelata. quo moriente lux antiqua est i sole ve-
lata. **Eo** nascente superi nouo honore clame-
runt. quo moriēte inferi nouo tremore tremu-
erunt. quo resurgēte discipuli nouo amore et
arserunt. quo ascendente celi nouo obsequio
patuerunt. **Tamen** verum ē quicquid fuerit
de xpo q̄ stelle habent effectus sup corpa hu-
mana et alia corpora q̄stū ad qualitates acti-
uaz et passiuas alterādas. 7 nō super liberuz

arbitrium nisi indirecte. vt dicit **Aug. Greg.**
Cris. et alij doctores. **Unde** nō efficiunt ho-
 minem bonum vel malum. sed inclinant et di-
 sponunt homines ad bonum vel malū. vel ad
 diuersa vicia. et ad diuersas virtutes et artes
 et exercitia. **Nilominus** tamē homines possūt
 p liberū arbitrium talibz inclinationibz et di-
 spositōibz resistere. **Propter** qd dicit **Ptho-**
lomens q sapiens homo dñatur astris. **Stul-**
tus autē ab astris mutat. **Ecc. xxvij.** **Hō** sapi-
 ens manebit in sapientia sua vt sol. **Stultus** autē
 vt luna mutatur. quia vt dicunt **Ysi.** et **Cris.**
 et multi alij sancti doctores. **Si** ex stellis ē q
 sumus boni vel mali. ergo nec bonum nostrū
 est laudabile. nec malum vituperabile. et p cō-
 sequens nec premia nec supplicia meremur.
Frustra em̄ ponentur leges et pcepta. **Vt**
si adulter et homicida p stellas sunt magna ē
 stellarum iniquitas. maior est autē illius q ad
 hoc eas creauit. vt dicit **Ysid.** **Ex** quo sequit.
 sicut dicit **Boetius.** q omnia crimina i auctores
 stellarū scz deum referant. qd ne p has est cogi-
 tare. **Et** sic patet primū. **Secūdo** ponit
 herodis cōsiliū ad xpm occidendū. **Et** hoc ē
Audiēs autē herodes rex. scz q rex indeoz es-
 set natus. turbat⁹ ē. qz p̄o timebat interitū
 regni sui. **Turbat⁹** est etiā p̄ iram romanoz
 quā incurreret si cōsenseret nouo regi. **Dece-**
uerāt em̄ romani. ne qd rex vel de⁹ sine cornz
 licētia diceret. **Turbat⁹** ē etiā p̄ astātē mul-
 titudinem magos comitatē. q̄si erubescēs aliū
 q̄ se regē q̄i i regno suo. **Turbata** ē et om̄s
 hierosolia cū illo. **Sz** q̄re cuz poti⁹. debe-
 rent gaudere de rege suo nato. cuz herodes alieni
 gena et tyrān⁹ eēt. **Et** ddm q̄i x̄itate n̄ sunt
 turbati. s̄ turbatōez simulauerūt vt herodis
 fauorē haberēt. qz si turbatōez nō ostēdissent
 ei⁹ idignatōez incurrisset. qz mltū indeoz effū-
 debat sanguīez. et eis iugū iportabile impone-
 bat. **Al** si i rei x̄itate aliq̄lir turbati sūt. iō fē
 turbati. qz nouitate et mutatōez timebant. in q̄
 posset eē piculū psonarū et rerū. **Et** pgregās
 oēs p̄cipēs sacerdotū. q̄ i tēplo dei sacrificia
 offerebāt. et scribas ppli. q̄ pplm scz de lege et
 pphetis docebāt. sciscitabat ab eis. i. q̄rebat
 q̄i bono zelo. vbi xpc nasceret. i. nasci fm̄ pro-
 phetas debebat. qz oēs pphete de xpo. id ē de
 messia futuro q̄ eos saluare debebat ppheta-
 nerunt. **At** illi habito p̄ius cōsilio inter se p
 scripturas scrutātes. dixerūt q̄ in bethleē in-
 de. que p̄io vocata est effrata debebat nasci.

Et sic erat p **Wicheā** pphetam scriptū cap.
 v. **Et** tu bethleēz effrata puulus es in milibz
 iuda. et te em̄ egre. dominator in is. **Tunc** he-
 rodes clam a scribis et sacerdotibz sibi ab eis
 cauens ne maliciam eius ppendere et impe-
 dirent vocatis magis diligēter didicit ab eis
 tempus stelle quando apparuisset eis p̄mo.
Et mittens illos in bethleē. i. hortans eos vt
 irent. ait illis. **Vt** et interrogate diligenter de
 puero. **Et** cum inueneritis et adoraueritis. re-
 nunciate mihi locum et puerum et om̄ia q̄ in-
 ueneritis. **Renūciate** dico ad me redendo.
 vt psonaliter et oretenus mihi om̄ia enarretis
 vt et ego similē veniam et adorem eum.
Indecēs ei videt q̄ vos reiatīs ab extremis
 terre ad eum adorandum. et ego qui suz iuxta
 nō faciā reuerentiā ei. **Et** ideo bono aīmo et
 ex rōnabili causa videbat querere. **Sed** fru-
 stra iacit i bete aīte oculos p̄natoz. et oē hu-
 manum studiū cōtra dei cōsiliū est inane. satis
 quesuit saul dauid et pluries habuit eum in-
 ter manus et voluit cōfodere eū et tamē nūq̄
 potuit eum occidere. **Et** filij iacob posse suz
 totum fecerunt vt interficerent ioseph. et ha-
 bnerunt eum p̄ manibus et tamē nō potuerūt
 eum delere. quia deus ordinauerat ipz super
 eos regnare. **Sic** herodes om̄e studiū adhi-
 buit vt xpm interficeret. et n̄ potuit. **Et** sic p̄
 secūdū. **Tercio** ponit magoz p̄fectus ad
 chustum venerandū. **Et** hoc est. **Qui** cū au-
 dissent regem abierunt itinere quo ceperant
 egredientes de hierosalez. **Quibus** egressis
 statim stella quā viderant reapparuit et mo-
 re solito antecedebat eos vsq̄ dum veniens
 staret supra domum vbi erat puer. **Et** q̄ pa-
 tet q̄ dum ingressi fuerant hierosalem stella
 se occultauit ne hierosolimitē et herodes eaz
 viderent. qui indigni fuerunt chusti stellā vi-
 dere. **Vel** quia indecens erat eis signum ostē-
 dere. cum habebant prophetiam. que debe-
 bat eis sufficere. **Ex** quo etiam patet q̄ dum
 homo confidit in deum. et ei se totum commit-
 tit. deus illuminat et dirigit eum. quando au-
 tem derelicto deo confugit ad auxilium ho-
 minum. deus subtrahit ei auxilium. et per cō-
 sequens confunditur et malidicitur. **Hiere.**
 xvij. **D**aledictus homo qui confidit in boīe
 et ponit car. bra. s. **B**enedictus vir qui confi-
 dit in domino et erit dominus fiducia ei⁹. **Isti**
 magi habebant stellam ducem sui. et venerūt
 ad consulendum herodem. **Sic** multi xpiani

Habent stellam verbi dei. que illuminat gressu
oim volentium recte ambulare. et ipsi vadunt
ad dyabolos p̄ diuinos et sortilegos cōsulen
dum. qui si aliquādo dicit eis veritatem. vel i
aliquo inuet. hoc facit ad pdenduz eos. vt di
cit aug. Sic herodes magis veritatē dixit vo
lens occidere hiesum. Et em̄ dyabolus salu
tem nostram occidat frequenter loquitur ve
ritatem. et ideo nō debemus attendere qd̄ di
cat sed qua intentōne dicat. Sicut dixit ca
nis latroni volenti sibi dare panem vt non la
traret. q̄ volebat domum expoliare. Quis vt
dicit glo. dei. cōsilio actū est vt stella in ingres
su inde magis se occultaret. vt sic cogereatur
querere a scribis vbi puer fm̄ p̄phetias nasci
deberet. quatenus magi et nos in illis audien
tes testimoniū p̄phetarū et videntes stellam
magis firmarent in fide. et testimoniū de xp̄o
nato efficax appareret. Vidētes ergo magi stel
lā gauisi sūt gaudio magno valde. Quia ma
gis gaudet homo de bono perduto reinuēto
q̄ a principio cum illud habuit. Sic pater fi
lij prodigi magis fuit gauisus dum ipm̄ per
ditum reinuenit q̄ a principio dum ipm̄ ha
buit. et ideo fecit conuiuium vt patet Lu. xv.
Sic isti magis gauisi sunt dum stellam perdi
tam reinuenerunt. q̄ fuerant a principio duz
eis apparuit. **¶** *Triplex ergo gaudium*
magi habuerunt. Primo p̄pter stelle recupe
rationem quo gauisi sunt gaudio. quia vidē
tes stellam gauisi sunt. Secundo propter stel
le antecessione: quo gauisi sunt gaudio ma
gno quia antecedeat eos. Tercio propt̄ lo
ci ostensionē. quo gauisi sunt gaudio magno
valde. quia stetit supra vbi erat puer. i. super
illud diuersorium in quo natus est. q̄ si diceret
Hic est puer quem diu queritis. Et ideo in
trantes domum de camelis descendentes in
uenerunt puerum quem querebant cum ma
ria matre eius et non cum ioseph. Ritu em̄
dei actum est vt ioseph aliquo casu abesset ne
pater pueri putaret. Et p̄cidētes cū magna
humilitate adorauerūt eū vt soluz deū q̄ solū
modo adorari debz. Et apertis thesauris su
is obtulerūt ei munera. Aurū sic regi magno.
Ab̄ sic deo vero. et sacerdoti magno. Mir
tham sic mortali homi. In auro em̄ ostendit
regis dignitas. In thure x̄o ei⁹ deitas et sa
cerdotalis excellentia. In mirtha x̄o huma
na mortalitas. quia mirtha corpora mortuo
rum inungebantur: que habet a putredie cō

seruare sicut fuit factum corpori xp̄i p̄ mor
tem. **¶** *Joh. xix.* Venit et nicodemus ferens mi
xturam mirthe quasi libras centuz. Et sic p̄
testati sunt eum regem esse celi et terre fm̄ car
nem de progenie dauid regem natum et dei
verum ab eterno a patre genitum. et summū
sacerdotem ad offerendum hostiam a deo to
tum genus humanum reconciliandum et mor
talem hominem moriturum pro peccato toti
us humani generis delēdo. **¶** Et nota q̄ q̄
libet istorum trium magorum obtulit ista tra
in quibus deum venerati sunt. In q̄ tres ma
gne virtutes magorum apparent. Primo eo
rum humilitas et reuerentia demōstratur. q̄
procidentes. Secundo eorum fides et latra.
quia adorauerunt in quo ostenderant ipsum
verum deum esse cui solum cultus latric debe
tur. ysa. xlj. *Gloriam meam alteri non dabo.*
Et considera bene magnam fidem magorum
quia inuenerunt ipm̄ in stabulo et non in pa
latio regali. pannis vilibus inuolutum et non
aureis tectum. solum cū vna paupercula mu
liere. et non cum caterua militum et dōmicel
lorum. vagientem in cunabulis et non loquē
tem et tamen deum verum crediderunt et ip̄s
adorauerunt. Tercio eorum caritas et miseri
cordia. quia obtulerunt ei munera. quod est
effectus caritatis. **¶** *Corin. xiiij.* Caritas pati
ens ē benigna est. i. egenis larga. Quis ei iste
puer esset filius diues in omnibus. et p̄dimes
tamen vt pauper venit in mundum et paupe
rem vitam elegit nihil penitus habens: et iō
tanq̄ pauperi ei munera obtulerunt. Sic er
go hac sacratissima die est xp̄ca magis cogni
tus et adoratus. **¶** Et nota q̄ hac bene
dicta die que fidei nostre inciciuz fuit deus de
cem miracula digna reuerētia ostendit. Pri
mo em̄ magus adorauit et veram fidem de re
demptore suo habuit. In quo significat q̄ in
hac die primo gentilis populus vera fide illa
minari cepit. qui per longū tempus ante ob
tenebrat⁹ diūsas adorauit creaturas. ysa. xl.
*Popul⁹ gētū q̄ abulabat i tenebris vidit lu
cē magnā.* Hodie ḡ p̄rio xp̄c ē cognit⁹ et ado
rat⁹ a p̄lo gētili vt ver⁹ deus. Et p̄pterea isto
festū d̄r eph̄ia ab epy quod ē sup̄ et phanos
apparitō q̄ hodie xp̄c p̄ stellā q̄ hodie appa
ruit magis desup̄ demōstrat⁹ ē. Scdo iobes
xp̄s baptisauit. Nā eodē die inuolutis. xxix. an
nis et xiiij. dieb⁹ veit ad flum̄ iordais et baptiza
t⁹ ē a Jo. Erat ei vt di. An. iij. c. q̄i ānoz. xxx.

Triplex gaudium

et hinc

quia p. xiiij. dies intrauerat. xxx. annū. Et pro
pterea illud festuz dicit theophania a theos
qd est deus et pbanos qd est apparitio. qz to
ta trinitas dei in baptismo apparuit. scz pater
in voce. filius in carne. spūsanctus in colūbe
specie. In quo quidē baptismo xpc tactu sue
mundissime carnis. vim cōtulit regeneratiuā
aquis. et ordinauit hūano generi ad tollendū
peccatū suauē remediū et cōe om̄ibz virtu
sum et terminauit penosum et p̄ticulare reme
dium deficiens in virtute. Tercio idem iohā
nes tanq̄ paramphus ecclesiā xpo despon
savit. vt deinceps generarent filij spūales et
spirituali generationi intenderet tanq̄ reine
cessarie. **Joh. iij.** Optet nasci vos de nouo pro
pter hoc cantam⁹ hodie. celesti sponso iūcta
est ecclesia. Sicut em̄ vir et vxor cōueniūt ad
filios p̄creandū. sic xpc in vtero et fide eccle
sie regenerat homines in filios dei p̄ baptil
mum. Et ideo baptisatus dicit xpi filius et ec
clesie. et ob hoc vocatur xpianus. i. filius xpi.
Joh. j. De. e. po. f. d. f. zc. q̄ n̄ ex sang. zc. s̄ ex
deo na. f. Magna ergo excellētia ē hodie ho
minibz collata. vt fiant filij dei et ecclesia fide
liū optimo sponso et nobili ē cōiuncta. Quar
to deus pater loquit hūano generi. q̄ ab ini
tio mūdi. p̄pter guerram nobiscum factā non
fuerat nobis nisi p̄ subiectaz creaturā locut⁹
q̄si inimicus nobis. sed hodie nobis reddidit
loquelā d. hic est filius meus dilectus ip̄z au
dite. Quasi di. Hic qui sibi ecclesiā fidelium
desponsauit et in tanto amore est cōiunct⁹ idē
est filius meus dilectus. Et ideo p̄pter ei⁹ amo
rem pacem facio cum homibz et oēm offensā
remitto. Et si vultis q̄ hec pax illibata pdu
ret ip̄m audite et eius mādāta implete. Quin
to in columbe specie spūsanct⁹ descendit ad
significandū q̄ deinceps vita n̄ra totaliter spi
ritualis debet esse. **Uscq̄ em̄ tunc homies car
naliter vixerāt dicētes. Fruamur bonis a iu
nētute qm̄ hec est ps n̄ra. Sap. ij.** in eoz per
sona. j. **Corin. xv.** ait sic ap̄tus. Comedam⁹ et
bibamus. cras ei moriemur. Merces ei hoīs
terrena erat. **Iuxta illud ysai. x.** Sivo. et aud.
m. bo. ter. comedetis. Sed deinceps spūaliter
vivere oportet. et oīa carnalia et mūdāna re
linq̄re. Propter qd xpc dicit in **Dat. Ignē**
ve. mit. in ter. i. spūsanctum qui i specie ignis
apparuit. **Veni em̄ separare vxorem a viro.**
id est carnalem vitam ab homine. Et iterum
in eodem. **xvi.** Si quis vult ve. post m. abne.

se et tol. cru. su. et sequatur me. Deinceps eti
am merces est spiritualis et celestis et nō ter
rena. **Luce. xxiij.** Ego disponam vobis. sicut
di. m. pa. me. reg. Sic ergo incepta est hodie
vita spiritualis et terminata est carnalis et ter
rena. **Sexto celi aperisit qui ab initio mū
di fuerant homini clausi p̄pter peccatum. Et**
hoc ad tria significandum. Primo ad signifi
candū q̄ tota trinitas ad terras descenderat.
scz pater in voce. filius in carne. spūsa nctus
in specie columbe. ad quid ergo clauderetur.
Secūdo ad significandum q̄ oēm hoies spi
ritualiter viventem deinceps recipere est pa
tum qd vsq̄ tunc non fecerat. qz quātumcūq̄
qz homo spūaliter et sancte vixisset. nō ascen
dit celum. sed ad inferos descendeat. Tercō
ad significandū pacem inter deū et hoiem fa
ctam. Quasi d. celum. Ex quo facta est pax
inter deum et hoiem ad quid clauderet am
plius. Nam porte ciuitatum tempe guerre
claudunt et tempe pacis referant. **Septi
mo om̄is p̄phetia finit. qz magi vident oculo**
et iohānes ostendit digito di. **Ecce agnus**
dei **Joh. j.** Propter qd dñs ait. **Uscq̄ ad io**
hannem lex et p̄phete. **Dat. xi.** Sandiū er
go magnū est hodie humano generi exhibi
tum quia spes nostra hodie est adimpleta nā
spes que differt affligit animā. **Prover. xiiij.**
Unde dñs ait **Luc. x.** Beati oculi qui vi. q̄
vos vi. amen dico vobis. q̄ mul. re. et p̄phete.
vo. vi. q̄ vos vi. et non. vi. Unde symeō post
q̄ hoc magnū bonum diu expectauit vt vi
dit ait. **Nunc di. ser. t. d. fm. h. t. i. pa. zc. Lu.**
ij. Ergo sicut aqua frigida sitienti anime. sic
desideratum bonum dum possidetur. qd ho
die impletum est. **Octauo xpc desertū in
trauit. et cepit facere penitentiā nostram. et ie
iunare incepit. Quia nanqz spūsanctus de
scenderat vt dictum est. et homies debebant
deinceps spūaliter viuere. ostēdit qm̄ spūali
ter viuatur. scz carnem macerando. mundum
relinquendo. et desertum p̄templatōnis et pu
dicie ingrediendo. Caro em̄ et mundus spi
ritui cōtrariant. Quādo aut quis recedit ab
vno cōtrario. tātō magis ad aliud appropin
quat. Et qui vult ad spūalē vitā accedere. de
bet a carnali et mūdāna vita discedere. Intra
uit etiā desertū tanq̄ pugil hūane nature. ad
hostē ei⁹. s. dyabolū debellādū. nā in fine ieiū
nij ip̄z p̄stravit et debellauit. vt p̄z **Dat. xiiij.**
Rono aquā cōuertit i vinū. Et primū mira**

culum coram discipulis suis fecit qz eodē an-
no post baptismum cum esset ānoꝝ .xxx. 7 .xiiij.
dierum innitatus ad nuptias aquas cōuertit
in vinum. Et propter hoc festum hoc vocat
bethphania. a beth quod est domus et phanos
apparitio. qz in illo miraculo quod factum est
in domo apparuit qz erat verus deus. In quo
miraculo ostēdit matrimoniu esse bonum cō-
tra manicheos qui ipm damnant. qz ipm sui
pntia et miraculi factione decorant. **De**
cimo de quinqz panibz ordeaceis et duobz pi-
scibus quinqz milia hominū satiauit vt dicit
Beda. Nam eodem die reuoluto anno cum
esset xpc. xxx. et vnius anni et .xiiij. dierū ascen-
dit in montem. et misertus turbe. quinqz pa-
nes ordeaceos et duos pisces. quos quidam
puer in sacculo habebat. fregit et multiplica-
uit et insit apponi turbe. vt comederent et sa-
turati sunt. qui fuerūt quinqz milia hoim. 7 su-
stulerunt de fragmentis .xiiij. sportas. vt patet
Job. vi. In quo monstrat esse verus deus. qz
facere miracula p imperium soli deo cōuenit
Et ppter ea vocatur hoc festum phagiphania
a phagin grece quod est comedere latine
et phanos quod est apparitio. qz in tali mira-
culo mōstrat ē esse verus filius dei. **Et sic**
patet qz quadrupliciter christus ē hodie mō-
stratus esse filius dei. scz p stelle apparitionem
p vocem patris in iordanis flumine. p aque
in vinum conuersionem et panē in deserto m-
ultiplicatōem. Propter quod hoc festum qua-
drupliciter noiat. scz ephra. theophania. be-
thphania. et phagiphania. hec est ergo dies
quā fecit dñs quā decē magnis miraculis deco-
rauit. **Quarto** ponit dei respōsum magis
factū ad suā patriā remeādū. Et hoc ē vt re-
sponso accepto scz a deo. in somnis dū de no-
cte dormirent ne redirent ad herodem. Logi-
tauerūt em̄ an deberēt ad herodez rediē. Et
ido dicunt respōsum accepisse sup eo qd ta-
citi cogitabant. Sic et moyses dictus est ad
deum clamare cū tamen sileret. **Exo. xiiij.** qd
clamas ad me moyses. Per altam viam scz
p tharsim cōductu nauigio. reuersi sunt in re-
gionē suā scz indiam vt dicit **Arib.** Et qñ bea-
tus tho. venit illuc. adiuncti sunt ei et simul
cum eo pdicauerūt. Herodes aut impetu fu-
roris sui vidēs se illusū a magis. ibat tharsim
et omnes naues q magos cōduxerāt cōbussit.
P̄s. xlvij. In spū. ve. p̄. na. thar. **Ca-**
rissimi fratres sequamur magos istos. patres

nros. primicias fidei nre. **Primo** in inq̄sitōe
salutis et magna solitudine querendi xpm et
veniendi ad ipm. Nam nobis sic et ipis stel-
la. i. lumen fidei est exorta. ysa. lv. **Querite** do-
minum dum inue. p̄. in uo. cum dum ppe est.
Heb. x. Accedamus cū x̄o corde in plenu-
dine fidei aspersi corda a cōscientia mala. Et
nihil nos retrahat a querēdo x̄p̄s. **Q̄o** labor
vel dispendiū. qz magi laboriosa et dispendi-
osa itinera aggressi sunt vt x̄p̄s inuenirēt. **Q̄o**
opulētia et diuicie. qz magi ditissimi fuerunt.
vt pote orientales dñi. **Sic.** Quis nesciat ori-
entales p̄diuites esse. Non nobilitas et excel-
lentia. qz magi reges 7 magni dñi fuerūt. **Q̄o**
sapiētia et scientia. qz magi phi fuerūt. Hec
em̄ tria genera hoim vident non curare xpm
q̄rere. scz diuites. potentes dñi et mundi sa-
pientes. nec intelligunt mistena dei. **Mat. xj.**
Confitebor tibi dñe pater celi et terre qz ab-
scon. hec a sapiē. 7 p̄. 7 re. e. p. **Secūdo** in p-
secutōe boni operis qz q̄uis i ingressū inde
aspectū stelle pdiderūt vt di. glo. tñ. p̄. hoc
nō destiterūt a bono ope inchoato. h̄ ingressi
sunt hierl̄m querentes a scribis vbi esset xpc.
Multi ppter qd cūqz impedimentū a quo-
cūqz ope inchoato destitūt. **Cōtra** quos d̄r
Au. ix. Remo mit. ma. iad ara. et re. re. ap. ē. r.
o. **Tercio** in cōfessōe veritatis qz corā herode
dixerūt aliū regē iudeoz esse natū quez ipi
volebāt adorare. et nō archilaū filiū ei. sic li-
renes faciūt sbmergi nauē sic adulatores ho-
miem quē laudāt 7 veritate ei n̄ dicūt. ysa. iij.
popule me? q̄ beatū te dicūt. ipi decipiunt te
et viā gressuū tuoz dissipāt. **Proū. xix.** Qui
blādis fictisqz sermōibz loquit̄ amico suo re-
the expādit gressibz ei. **Quarto** i leticia cor-
dis qz cum magno gaudio ibāt. ad xpm ado-
randū. **P̄s. Jubilate** deo om. ter. ser. d. in le.
ij. **Aoz. ix.** Non ex tristitia aut necessitate. bi-
lare em̄ datorē diligit dñs ysa. lj. **Venient** in
syon laudātes. et leticia sempiterna super ca-
pita eoz. **Quito** i fide mētis. quā valde mira-
bile ostēdit qz vt dictū ē ip̄s n̄ i palacō r̄gali n̄
i lecto aureo n̄ i comitiā militū iuenerūt. h̄ i sta-
bulo i vilibz pānis cū vna paup̄clā mliere. 7 tñ
verū deū et regē celi 7 t̄re ip̄s crediderūt 7 p̄sel-
si sunt. **Sexto** in reuerētia corporis qz proci-
dentes adorauerūt euz. **Multi** stant erecti cō-
ram deo nec se inclinant. **Septimo** i caritate
muneris. quia obtulerunt ei aurū. **Octauo** in
teuota orōne nientis quia obtulerūt ei thbas

per quod oratio significat. **Ps. xiiij.** dirigat oratio mea. sicut incen. in. **zc.** Nono in mortificatione carnis quia obtulerit ei mirram p quam carnis mortificatio designatur. **Corp^o** em chrisi in mirra legitur inuolutu. vt patz iohannis. **xix. Coll. iij.** Mortificate membra vestra que scz sup ter. **Ro. xij.** Obsecro vos per miseri. de. vt exhi. cor. ve. hol. vi. sanc. d. pla. **Decimo** in cognitione reditus quia ex quo re sponsum acceperit. de reditu ergo de ipo ta citi cogitabant. **Undecimo** in declinatione herodis vt ad herodem. i. dyabolu no declinet vel redeam. ex quo em semel euasim man eius amplius ad eum non redeamus. qz ipse vult in nobis occidere xpm vt possit nobis libere dnari sicut herodes volebat. **Si autem** ad eum redierim erit nouissima nostra peiora prioribz qz ipe cum septē spiritibz nequioribz in nos introibit. vt nos fortius possideat et nunqz pdat. vt dī **Luc. xj.** Duodecimo in diuisione vie veteris vt viam veterē dimittamus z p aliam i patriā redeam. **Carissimi** patria nostra ē padusus a qua et de qua expulsus sumus. ppter galā. supbiam. et inobedientiā z transgressionē. vt dicit **Grego.** Redeamus ergo ad eam p aliam viā scz p cōtinentiā mētis et corpous. p humilitatem. p obedientiāz et p obseruatōz mādatorz dei. **Quia** p traria cōtrarijs curant. **Coll. iij.** Induite vos sic electi et dilecti dei. viscera misericordie benignitatem humili. modestiā patien. **ysa. iij.** Hec ē via ambulate i ea. neqz ad dexterā neqz ad sinistram de. **zc.**

Dominica ifra octauā epiphanie dñi de euāgelio. **Sermo. xvj.**

Qm factus est hiesus anoz. xij. ascēdētibz parentibz illi^o hierosolimā fm cōstitudiem diei festi. cōsummatifqz diebz cū redirent remansit puer hiesus in hierusalē **Lu. ij.** **Hoc** ē primū euāgelū qd de opibz xpi legit **Qubil** em hēm^o de opibz xpi que vsqz ad tricesimū annū opatus ē exclusiue. **Omes** enim euāgeliste opa xpi que i. xxx. anno z deinceps facere incepit scribere. pcurauerūt. vt fides z autoritas magis ei^o opibz pberet. **Credendū** est qz magneticus puer semp magnifice gessit **De** illis etiam pauca redigerūt in scriptis vt melius memorie mandarent. quia vt dī **Yo. xxi.** **Alta** quidē et alia signa fecit hiesus que

si scribant. per singula. nec ipm mundū arbitroz posse capere eos qui scribendi sūt libros **Et** tamē sunt scripta que nobis sufficiunt ad salutē. z p que tota vita nostra potest optime informari. **Continet** autē p̄sens euāgelū mltā salubria exempla. tam ex pte xpi qz ex pte virginis matris eius. **In** quo quidē euāgelio sex summarie cōtinent. **Primū** est parentum hiesu ad festūz pasche ascensio z ipi^o hiesu in hierusalē remāsiō virtuosa. in principio euāgelij. **Scdm** est ipius hiesu a parentibz diligens requisitio et ipius reiuuentio fractuosa. ibi. **Existimātes** autē illum in comitatu esse. venerūt iter diei. et requirebāt eum inter cognatos et notos. **Tercii** est sup prudentia hiesu omniū ammiratio. et matris ipius. plocutio dolorosa. ibi. **Stupebant** autē omēs qui eum audiebant sup prudentia et respōsis ei^o **Et** dixit mater ei^o ad illū. **Fili** quid fecisti nobis sic. **Quartū** est hiesu ad parentes eius responsio incomprehensibilis et totaliter ponderosa. ibi. **Et** ait ad illos. **Quid** ē qz me querabatis. **Rescibatis** qz i his que patris mei sunt oportet me esse. **Quintū** est ipius hiesu ad parentes subiectio et verborz suoz a matre p̄seruatio copiosa. ibi. **Et** xl. cū il. z e. sub. il. **Et** mater eius conseruabat omnia verba hec. **Sextum** ē ipius hiesu i sapientia et gratia profectus. et in etate corpous augmētatio gaudiosa. ibi. **Et** hiesus. p̄si. etate et sapientia apud deum et homines. **Primo** ergo ponitur parentum hiesu ad festum ascensio et ipius hiesu remansio in hierusalem virtuosa. **Arca** qd sic notandū qz sic habetur **Nume. xxvij. et. xxix.** sex festa solēnia precepit hiesus fieri filijs israhel preter sabbatum qd omni septimana solennizabant. de quo habet **Exo. xxix.** **Si** **Primū** festum fuit neomenie. i. noue lune qd fiebat in kalēdis mensiū. in quo nō debebāt opari. sed facere magnum sacrificium deo. scz de duobus vitulis et vno ariete et. vij. agniculis et vno birco. qui p p̄cto z expiatōne populi offerebant. **Scdm** fuit festū pasche qd incipiebāt. xiiij. die lune primi mēsis scz aprilis. hēbāt em mēses lunares eodez mō sicut nos. **In** q̄ tot^o p̄plus p familias z domos suas. xiiij. die ad vesperā unmolabat he dū. et silr quelibz familia comedebat illo sero agnū assū igni. z de sanguie tinge bāt sup liminaria domoz. **Et** hoc festū durabat. vij. diebus. vl. viij. cōputādo primas vespas in qbz

Sermo continetur in hoc euāgelio
Primum
Secundum
Tertium
Quartum
Quintum
Sextum

incipiebat. festum in quibus omnibus debebat comedere azima. Primus et ultimus erant solennes. Et in quolibet istorum. vij. diebus faciunt simile sacrificium sicut in kalendis. Et hoc est festum de quo in presenti euangelio fit mentio. ad quod hieronymus cum pentibus ascendit. Tercium festum fuit nouarum frugum. In quo offerebant panes nouarum frugum. In quo sicut in kalendis simile sacrificium facere tenebant. Et hoc fiebat. i. die paschate in pentibus. quoniam data fuit lex. Quartum festum fuit tubarum. quoniam israel fuit liberatus. In his enim et cornibus utebantur. Quod fiebat prima die. vij. mensis. scilicet septembris. In quo offerebant simile sacrificium sicut in kalendis. Sed erat duplicatum scilicet per kalendas. et pro festo quod erat in kalendis. Quintum fuit festum propiciationis quod fiebat. x. die septembris. in quo offerebant simile sacrificium sicut in kalendis. In quo debebant in penitentia se affligere pro peccatis ut deus propicius fieret eis. et delicta parceret. et peccata. Sextum fuit scenophegie. id est fixio tabernaculorum. quod fiebat. xv. die septembris et durabat octo diebus. Prima dies et octava erant solennes. Exibant enim extra domos suas. et habitabant sub umbraculis octo diebus in memoriam. quod xl. annis sub umbraculis in deserto habitabant. quolibet istorum dierum magnam sacrificium offerebant. Nam prima die offerebant in sacrificium. xiiij. vitulos. et. xiiij. agniculos. et duos arietes. hircum pro peccato. et sic faciebant omni die usque ad septimum inclusive. excepto quod a primo die usque ad septimum minuebant unum vitulum. Die vero octavo sic in kalendis simile faciebant sacrificium. istud festum et festum nouarum frugum. scilicet pentibus. et pasche erant valde solennia apud iudeos. et erat preceptum. ut patet Exo. xij. quod in his tribus solennitatibus omnes masculini sexus debebant se in hierusalem ad templum presentare coram deo. De duobus autem primis poterat homo propter infirmitatem et vel longitudinem excusari. De tercio vero scilicet de festo pasche nullus poterat nisi propter infirmitatem legitime excusari. Ad hoc ergo festum pasche ascendit hieronymus cum parentibus suis in hierusalem. et steterunt ibi. vij. diebus. quibus expletis redierunt in nazareth. et puer hieronymus remansit in hierusalem. et hoc nescierunt parentes eius. Cum autem venissent nazareth et non inuenissent eum. crediderunt eum esse in comitatu. id est cum alijs qui eos fuerunt comitati in via et cum eis iuerant. et sic prima die quieverunt. secunda autem die ceperunt eum querere inter cognatos

Nō ea Solennia festa
Judeorū

et notos. id est inter consanguineos et notos cum quibus credebant eum esse. et per totam diem illum non inuenerunt. Die tertia regressi sunt in hierusalem et inuenerunt eum in medio doctorum audientem illos et interrogantem. et omnes mirabantur super prudentia eius que apparerat in interrogantibus et responsionibus suis. Sed quomodo potuit esse quod puer tante diligentie per totam diem non requireretur a parentibus. Et dicit glossa. quod mos erat iudeis euntibus ad festa quod mulieres ibant seorsum et viri seorsum. et pueri poterant cum utrisque ad libitum ambulare. Et ideo beata virgo credebatur eum cum ioseph ambulare. et e converso. et isto modo non credebant eum in hierusalem remansisse. Et dixit mater eius ad illum. Fili quid fecisti nobis sic etc. Et ait filius. Et quid est quod me querebatis. Respondebatis quod in his que patris mei sunt oportet me esse. quod dicitur. Annus iam tempus appropinquat ut incipiam ostendere ad quid veni quia ad predicandum et docendum et querendum loca et animas que patris mei sunt. Unde quasi tunc intravit possessionem templi. Sed nomen sciebat virgo ad quid filius venerat. Dicitur quod beata virgo sciebat in generali ad quid filius venerat. nesciebat tamen quantum ad omnia particularia in quibus instruebat quotidie et videndo et audiendo. Et sic intelligendum est quod sequitur. Et ipsi non intellexerunt verbum quod ipse locutus est eis. Vel nesciebatis quod in his que patris mei sunt oportet me esse. id est nesciebatis quod per spiritualis proponendus est carnalibus. et ideo debent de cultu dei et animarum salute curare. non obstante quod me dolentes querebatis. et hoc ipsi non intellexerunt. Et descendit cum illis et erat subditus illis. id est reuerentiam et obedientiam exhibendo. Et maria tanquam archa sapientie conseruabat omnia verba hec. que postea retulit beato luce scribenda posteris. ne laterent. Et hieronymus proficiebat etate. quo ad se. per incrementa membrorum et temporum. Breg. Iuxta naturam hominis de infantia in inuentum precebat. Et similiter proficiebat sapientia et gratia apud deum secundum eius gloriam et apud homines ad quorum salutem accedebat sapientia. et gratia eius. Non enim in se proficiebat sapientia et gratia qui secundum animam ab instanti sue conceptionis recepit plenitudinem sapientie et gratie non ad mensuram. secundum hominem personam nullam perfectionem recepit sed erat ipsa perfectio sapientie et gratie. quia persona erat filij dei. Christus

scz in templo dñi p orōem queramus. qz ibi non alibi xpc inuentus est. **Nō** inuenit deus in plateis. qz ibi varietates: z detractōes. **Nō** in curijs. qz ibi piuria et false accusatōes z sententie. **Nō** in appotecis. qz ibi multa mendacia et deceptōnes. **Nō** in tabernis. qz ibi tota liter dyabolus et non xpc. **Sed** in ecclia. Est autē duplex ecclia scz magna et pua. **Ma**gna vt ecclia materialis. pua: vt camera vel cella homis. **In** vtraqz inuenit deus. **Sextum** est vt tempe cōgruo scz p tridū deum querā. qz xpc n̄ nisi p tridū potuit inueniri. **Primus** dies sit cōtrōnis. **Secū**ndus cōfessionis. **Tercius** satisfactōnis. **Quidā** habēt primū et nō secundū vel terciū. quidā habēt primū secundū et nō terciū. et ideo deum non inueniunt. **Exo. viij.** **Uiam** triū dierū p̄gem in solitudinē et sacrificabim⁹ dño deo nostro **Tales** em̄ deū inueniunt. **Septimū** est vt debitum modū inquiredo deum teneam⁹ qz a parentibus debitum modum tenentib⁹ p̄misit se inueniri qui fuit in eo qz sollicite dolose z p̄seneranter eū quesierūt. **Vade** et tu fac similiter. **Et** sic p̄z qz inquirendo deū tria debent obseruari. scz debitus locus. cōgruū tēpus et decens modus. **Et** p̄ cōtrariū tripliciter errat inquiredo deū. scz in loco. tempe et mō. sicut in quacūqz alia re. vt dicit **Bern.** **Qui**dam em̄ errant in loco. qz querūt eum vbi nō est. et hoc tripliciter. **Pr̄o** sicut carnales qz deus venter ē. qz querūt deū in delitijs carnis i quib⁹ nō est. qz sp̄s ē deus. **Can. iij.** **In** lectulo meo p noctē quesui quē diligit anima mea. quesui eū et nō inueni. **Quia** vt dicit ap̄tus **1. cor. xv.** **Caro** et sanguis regnū dei nō possit debūt. **Secūdo** sic auari qui adorāt crucē nūmi. qui querūt eū in diuitijs. **Osee. v.** **In** gregib⁹ et armētis suis vadēt ad querēdū dominum. **Sz** ibi nō inuenit qz deus est p̄fectū bonum. **Sed** diuitie multā amaritudiez habēt annexā. et in acq̄redo et cōseruādo. et in p̄dēdo. **Magis** autē in cōtrario reperitur. scz in paupertate qz paup factus est deus. **Mat. v.** **Be**ati paupes sp̄i qm̄ ip̄oz est reg. ce. **Tercio** sic vani gliosi sup̄bi. qz gliaz hoim diligūt magis q̄ dei. qui querūt eū in dignitate honoris mūdani. sed ibi nō inuenitur. qz deus nō est in falso honore sed in vero. **Honor** autē mundan⁹ falsus ē. qz nō ē reuerētia exhibita in testimonio virtutis. s̄ est honor p̄anoz et diuitiaz qz exhibet malis sic z bonis. **Et** ideo xpc nō est

ye errat

inuentus a magis in dōmo herodis. palatō regali. sed in stabulo. **In** vero autē honore qz cōsistit in virtutib⁹ deus optime inuenitur. **De** his tribz dicit **Job. xxvij.** **Nō** inuenit i terra suauiter iuentū. quo ad primos. abyssus dicit nō est in me. quo ad secundos. et mare loquitur. non est mecum. quo ad tercios. **Ubi** ergo inuenitur deus. **Certe** in anima humili in templo dei commorante. **Augu.** **Excelsus** es domine et humiles corde sunt domus tue. **Et** in eloquio diuino. **Mat. xvij.** **Ubi** duo vlt tres cōgre. s. i. n. m. ibi. s. e. i. m. eorum. **Tri**o xpc in templo diuina colloquēs inuentus fuit. **Hor** figura habetur. **ij. Reg. xij.** **de** helya: quando voluit videre deum et dictus est exire in desertū. et staret in foramine petre. rece spiritus grandis. id est ventus subuertens montes. et conterens petras. et ibi non dominus et ecce cōmotio magna. i. terremotus. z n̄ ibi dominus. et ecce ignis magnus. et non ibi dominus. et ecce sibilus aure tenuis. et ibi domin⁹. **Per** foramē petre ecclia dei designatur. p̄ sp̄m grandē sup̄bia honoris. p̄ cōmotiōnē magnā tumultus diuitiaz. p̄ ignē magnū luxuria. que ignis ē vsqz ad cōsummationem deuorans. vt dicit **Job. xxxj.** **per** sibilum aure tenuis vbi dei et aia sibilans verbū dei. **Quidam** errant in tempe tripliciter. **Pr̄mo** quia nō querūt eum in triduo cōtrōnis: cōfessionis: et satisfactōnis. vt factum ē **Secūdo** qz querūt eum nimis tarde. scz i anxietate mortis cōstituti. **Sic** refert **Beda** de quodam monacho in anglia. qz in extremis cōstitutus vidit infernū apertū. et dicitū est sibi ab assistantib⁹ qz deberet se recomēdare deo. **Qui** ait. **Tarde** surrexi. **Et** put diceret de⁹ in adiu. m. inten. ante q̄ glōria pa. diceret expirauit. **Similit̄** dicit **Grego.** in dyalogo de quodā romano. qz i extremis cōstitutus vidit demōes. z exclamās petijt inducias vsqz mane et sic clamās mortu⁹ ē. **Tercō** qz nō q̄rūt eum in tpe misericōdie deputato. qd ē vita p̄ns. s̄ i iusticie. sic ille diues ep̄ulo. de qz d̄ **Mat. xvij.** qz n̄ leuauit oculos nisi qm̄ erat i tormētis. **Et** qz deus querēd⁹ ē. p̄ tridū. qm̄ mortē. z i vita p̄nti sic ei solū inueniri p̄t. **ysa. lv.** **Querite** deū dū inue. p̄. i. uo. e. dū. p. ē. ij. **Corin. vj.** **Ecce** nūc t̄pus acce. ecce nūc dies salutis. **Quidam** errāt in mō. z hoc est tripliciter. **Pr̄o** qz q̄runt eum solū verbis. **D. Dne** adiuua me. **Mat. vij.** **Nō** oīs qz d. m. d. d. intra. re. ce. s̄ qz se. zc.

Secundo quia querunt eum solum extrinsecus? Nam signant se cruce, vadunt ad ecclesiam, ieiunant, dant elemosinas, dicunt pater noster, sed anima et cor est in parte dyaboli propter peccatum mortale, quod tenent. ysa. xxix. Populus hic la. m. ho. cor. aut e. lon. e. a me. sin. ca. em. colunt. Ecce tra vult deus scz cor et animam. Prover. xxij. Prebe mihi fili cor tuu. Gen. xiiij. Da mihi animas cetera tol. ti. Tercio quia non querunt eum super omnia sed infra multa, plura diligunt multa quam deum et ideo non inveniunt. Mat. x. Qui amat pa. et ma. aut f. aut ag. aut qd. cu. qd. aliud plus quam me. non est me. dig. Est ergo querendus deus verbis et factis, intrinsecus, et extrinsecus, et super omnia alia et tunc inveniuntur Octauum exemplum quod a christo habemus est ut medium in omnibus factis nostris teneamus. Poeta. Medium tenere beati, virtus enim consistit in medio, et vicium in extremis, ut dicitur. Pbus. quia p. digalitas que dat danda et non danda consistit in extremis, similiter auaricia que retinet danda et non danda. Sed largitas que dat danda et retinet retinenda tenet medium. Et ideo illa sunt vicia, et hec est virtus. Et ideo discretio dicitur mater omnium virtutum, quia in omnibus medium tenet. Et ideo christus ad hoc ostendendum stetit in medio animalium in natiuitate, in medio latronum in cruce, in medio discipulorum suorum in resurrectione, per viam ergo medium ambulare debemus, ysa. xxx. Hec est via ambulata in ea, neque ad dexteram neque ad sinistram. Hec est via regia per quam filii regis eterni gradiuntur. Nonum exemplum est ut in societate bonorum maneamus, quia inter doctores inuictus est. Quod admodum scabies inficit socios, ita et prauis moribus inficiunt et boni informantur. Ps. Cuius sancto san. e. cui puer, puer. Et vide grande bonum et grande malum. Quia vinendo cum bonis acquiritur fama, et si malum faciat vix creditur, fama autem maximum bonum est. Prover. xxij. Melius est nomen bonum quam di. mul. Vinendo autem cum malis perditur fama. Et frequenter de quibus non habet culpam inculpat. Et ergo qui negligit famam stultissimus est. Decimum exemplum est ut modicum bonum in nostra ratione et colloquio teneamus quia hieronymus audiebat et interrogabat. Multi sponte volunt loqui nec loquentes finire permittunt sermonem, quod stulti reputant. Prover. xvij. Qui prius respondet quam audiat stultus est, demon, et confusus. Et eccles. xxxij. Audi tacens filius et ques. Talis enim modus est aptus discipline et contrarius est ge-

neratiu contentiois et iurgij. Ubi habemus exemplum prius discendi quam docendi, quia christus audiuit et interrogauit prius quam docuit, quod est contra hereticos qui prius docent quam didicerint, utpote qui sunt cerdones et artifices. Undecimum exemplum est ut parentibus nostris subijciamur et eos in summa reuerentia habeamus, quia hieronymus qui tantus erat subditus erat vni paupercule mulieri et vni fabro, et hoc est. Descendit cum eis et erat subditus illis. Bern. Quis quibus deus hominibus vnum de decem preceptis est honorare parentes. Exo. xx. ho. pa. et ma. zc. In eodem xxxj. Qui male, pa. f. vel mri. mor. moriat zc. Eccl. iij. Honora patrem tuum, et si defecerit sensu veniam da, quia non pertinet ad filios corrigere parentes quibus sint nimis sensati et transuersi nisi reuenter et dulcibus verbis nec debent eos verbis exasperare, vel deridere. Prover. xxx. Oculum qui subsannat patrem, et despicit partum matris sue, suffodiant eum cornu de torrentibus et comedant eum filii aquile. Dicit phisus quod sunt quedam amicitie quibus non possumus rependere equales vices, sicut penitentibus magis et dijs. Sicut nos et nostra deo et penitentibus largemur, non possemus eis condignam mercedem rependere quicquid enim boni habemus ab eis habemus Duodecimum exemplum est ut sicut etate et tempore ita sapientia dei et gratia operibus semper crescamus et proficiamus, quia hieronymus proficiebat etate quo ad se per incrementa mensurorum et temporum et proficiebat sapientia et gratia apud deum et homines ut dicitur. Ergo nos facere debemus, ut in sapientia et gratia proficiamus et crescamus. Quia ut dicit Gregorius. In via dei non proficere, deficere est. Quia ut idem dicit. Amor dei nunquam ociose est magna eius opera si est. Si autem operari desinit, iam amor non est, et ideo assilatur igni qui semper est in motu. Multi crescunt solum etate et tempore, et non sapientia et gratia, ysa. lv. Puer centum annorum morietur. Contra quos apostolus. I. Cor. xiiij. Nolite pueri effici sensibus, malicia autem pueri estote, sensibus autem perfecti. Et multi crescunt solum scientia speculativa sed non practica et experientia, quod tangit valde clericos et religiosos qui omnia spectant et pauca operantur, et ad regnum dei nihil proficiunt, quia ut dicit apostolus. I. Cor. iij. Regnum dei non consistit in scientia, verum in obedientia spiritu et vi. Aug. Surgunt indocti, et regnum dei rapiunt et nos cum doctrinis nostris in infernum dimergunt, et multi crescunt sapientia mundi et non dei, que est aialis eterna et dyabolica, ut dicitur. Iac. iij. Pier. iij. Sapientes se ut faciunt mala

bene aut facere nescierunt. Et sic patent exem-
 pla ex parte xpi. **k** **¶** Ex parte aut virginis
 habem⁹ octo salutaria exempla. **¶** Primum est
 vt in festis deuote ecclesias visitemus et indul-
 gentias reportemus. qz dicit de ciuitate sua
 iuit in paschate ad aliam ciuitatem ad templu
 dñi visitandū. **¶** Propter hoc em instituta sūt
 festa vt in eis ad ecclesias eamus et ibi missas
 et pdicatōem audiam⁹ et deuote deu oremus
 et reliquias sanctorū visitem⁹ et indulgentias
 reportemus. **¶** Et vt ista liberius faciā⁹ pceptū
 est a dño: vt in festis opera seruilia nō agam⁹
 qd secundariū est in festis. **¶** Multi aut accipiūt
 solum caudam et credunt se accepisse caput
 solū em ab operib⁹ vacant. **¶** Exo. xx. memeto.
 vt dicit sa. sancti. **¶** Sanctificare sabbatū ē ab
 operibus seruilib⁹ cessare et sanctis operibus
 intendere. **¶** Et ideo qui male agūt i festis neu-
 trū custodiūt quib⁹ nihil magis seruale q̄ pec-
 catum. p qd hō efficit seruus. **¶** Job. viij. Qui
 facit peccatū seruus ē peccati. **¶** Secundū est vt
 filios sancta opa doceamus qz vadēs ad fe-
 stū filiū suū secū duxit. parētes ei duo debēt
 filijs. s. nutrimentū et documentū. **¶** Et q̄le do-
 cumentū: certe dei. **¶** Sed heu hodie qz soluz
 documentū mūdi dant eis. et de doctrina dei
 nihil curāt. et sic mittūt eos ad mortē inferni
¶ Math. xij. Tradet aut frater fratrē i mortē
 et pater filiū. **¶** Et ideo filij in inferno surgēt in
 parētes eos dentib⁹ discerpētes. **¶** Et ideo xpc
 ait **¶** Luc. xxvij. Filie hierusalē nolite flere su-
 mc. h sup. v. 2. s. h. ves. fle. qz venient dies i q̄b⁹
 dicent. **¶** Beate steriles q̄ nō genuerūt. **¶** Tercū
 vt simus solliciti de pditōne filioꝝ nroꝝ vt sa-
 lutē eoz pcurē⁹. qz bēa xgo filiū pditū solici-
 te req̄siuit. **¶** Multi et multe vidēt filios suos a
 lupo infernali asportari et nō clamāt neqz ali-
 quid curāt. **¶** Bern. **¶** Cadit asinus et ē q̄ suble-
 uet. perit hō et nō est q̄ curet. **¶** Venit lup⁹ et
 omēs clamāt: venit dyabol⁹ et nullus obstat
¶ Sic erat sollicita mater beati aug. q̄ sic solent
 flere mres filios mortuos. sic illa pditōez filij
 sui q̄tidie flebat. vt d. **¶** Aug. et nō quēuit donec
 ipm ad salutē reduxit. **¶** Quartū ē vt piū et di-
 cretum modum in arguendo filios teneam⁹
 vt nō eos cuz delinquit blasphemē neqz ma-
 ledicta imprecemur. vnde ait. **¶** Fili quid fecisti
 nobis sic: **¶** Hic cadit exemplum de istis septē
 filijs et filiab⁹ quib⁹ mater ppter iniuriam ab
 eis receptam maledixit. qui statim tremore ca-
 pitis et oīm membꝝ. cōquassatōne vexati et

Ido nota in Regine

suorum ciuim oculos non ferentes p mūdi
 dispersi sunt. **¶** De quib⁹ dicit beatus Aug.
 qz duo ipsoꝝ frater et soroz venerunt ad af-
 fricam et ad memoriā beati stephani sūt cu-
 rati. **¶** Debemus ergo ipos arguere verbis. et
 si indigent verberare. **¶** Eccl. ij. **¶** Tunde latera
 eius dum infans est. **¶** Quintū vt quādo bie-
 sum pdimus p peccatū ipm cum dolore req̄-
 ramus. vt dictū est supra. qz dolentes q̄reba-
 te. **¶** Sic q̄siuit eum magdalena et inuenit et si-
 bi apparuit. **¶** Job. xx. **¶** Maria stabat ad m. o. fo-
 plo. **¶** Quidā volūt ipm ridēdo inuenire dum
 nullam cōtritōem de peccatis habent sed n-
 tendo cōfitent⁹. **¶** Sertum est qz vxores vi-
 ros suos honorent qz beata virgo de stirpe
 regia quendā fabriū scz ioseph virum suū ho-
 norauit d. **¶** Pater tu. et d. q. zc. **¶** Cum enim
 pmisit et patrem filij dei vocauit sicut et ipa
 vera mater erat. eundem honorem sibi attri-
 buens in paternitate pdicta. qui ipius nutri-
 cius solum erat. **¶** Quantum cūqz vxor nobilis
 sit et alta. debet in dictis et factis virum ho-
 norare et ei subesse. **¶** Sic sara honorauit abra-
 ham dominū eū vocans. **¶** Quia vt dicit ap̄ls
 j. **¶** Coz. xj. **¶** Caput est mulieris et ppter ipz
 facta est mulier. **¶** Maxime aut debet. ipm ho-
 norare vt custodiat corpus suum ne cum alte-
 ro fornicet. quia. ad est sūmū dedecus viri. **¶** Et
 ppter ea in lege talis mulier mandata est lapi-
 dari. vt p̄ **¶** Deut. xxij. **¶** Septimū ē vt legē
 dei iugiter meditemur. qz maria conseruabat
 omia verba. conferēs in corde suo. **¶** Ps. cxiij.
¶ Meditabar in mādati s. **¶** Et ps. j. **¶** In lege e-
 me. di. ac. **¶** Deut. vj. **¶** Meditaberis ea sedens i
 domo tua et ambulās in itinere tuo dormiens
 atqz cōsurgens. **¶** Lex et verbū dei est cibus ani-
 me. **¶** Nat. iij. **¶** Non in solo pa. vi. homo. s. de
 omi ver. qd proce. de ore dei. **¶** Omib⁹ aut qui
 non retinent cibum nihil confert. **¶** Sic est de
 verbo dei. **¶** In cuius figura mandatū fuit in le-
 ge moysi q̄ nulluz aial nō ruminās offert i sa-
 crificiū. **¶** Octauū ē vt p̄sumptōz sciēdi alta mi-
 steria dei abijciam⁹ qz cū nō intellexerit verbū
 qd locutus est ad eos non fuit importuna vt
 ipm sciret credēs aliqd magni i dicto latere. **¶**
¶ Ro. xij. **¶** Nō plus sape q̄ oportet sapere. sed
 sa. ad so. **¶** Hoc ē contra mltos q̄ alta misteria
 dei et subtiles q̄ōes eoz intellectū penitus ex-
 cedētes scire volūt vt de p̄destinatōne et trini-
 tate. et vnitāte dei. et corpe xpi. et filijs. q̄ sunt
 arguendi et verberandi. **¶** Exo. **¶** Et si bestia te

tigerit montem lapidabit. Bestia est homo secularis qui vult tangere montem scripture. Solus moyses ascendit montem ad loquendum deo. quia solus homo cui reuelat deus secreta sua debet alta et profunda scrutari. In fine nota quoddam misterium. quod in festis quando hiesus debet queri et inueniri perditur. et in toto alio tempore non perditur sicut in festis. quod festa sunt instituta. ut homines vacent diuinis. ut dictum est et ipsi vacant potationibus et comestationibus. et ludis. et vanitatibus et minus esset malum operari quam sic facere. Et propter hoc festa nostra in odium deo sunt. ysa. j. Solennitates vestras odit anima mea. Amos. v. Odi. et peccati festiuitates vestras. et ideo saraceni qui non solennizant festa terident christianoꝝ festa. Tre. j. Viderunt eum hostes et deriserunt. sa. e. Et quod peius est quod in pascha et magnis solennitatibus quando homo debet magis sanctificari tunc magis se dissoluit et vane letatur. Et breuiter festa videntur ordinata solum ad solatium corporale et

subueniat. ibi. Sicut enim in vno corpore mul. me. ha. zc. **P**rimo ergo apostolus ordinat nos ad deum secundum vnam partem nostri. scilicet secundum corpus ut ipsum hostiam viventem deo offeramus. Et hoc est. Obsecro vos fratres. id est per sacra adiuro. Est enim obsecratio petitio cum adiuratione ut per natiuitatem christi et per mortem. et similia. In quo apostoli benignitas. et humilitas demonstratur. quia non in patet sicut prelati et dominus sed obsecrat sicut frater et seruus. cum tamen magnus esset prelati et per aliquos apostolis. Sciebat enim quod amicus hominis melius per blanda ducitur quam per violentiam trahatur. Sene. Senectus est amicus hominis et naturaliter contra potestatem recalcitrans. facilius ducitur quam trahatur. Unde superbos prelatos qui aliter faciunt. dominus increpat eos per Ezechiel. xxx. iij. c. d. Sum austeritate impabatis eis et cum potentia. et disperse sunt oues mee. Sic fecit roboam filius salomonis. et ideo populus non acquieuit ei. sed recessit ab eo ut patet. ij. Re. xx. Obsecro inquam fratres. Et per quid obsecro: certe per misericordiam dei. super vobis factam. Et sic est adiuratio non solum per vnum bonum sed per omnia bona que christus nobis fecit. que omnia christus motus misericordia nobis largitus est. unde ex misericordia nos fide illuminauit. nos a peccatis absoluit. nobis dona et virtutes infudit. in filios dei regenerauit. de peccate dyaboli nos eripuit. nobis celum aperuit. et per mortem suam saluos nos fecit. ad Titum. ij. Non ex opere. iust. q. f. nos sed secundum suam misericordiam. sal. n. f. In quo ostendit magnus seruator apostoli. quando per omnia bona nostra nos adiurat. Quando enim feruenter desideramus aliquid ab aliquo obtinere. per illud quod magis amat eum adiuramus. Sic apostolus per dei misericordiam. quam magis amare debemus. nos adiurat. que magis apparuit in eo quod sanguinem suum pro nobis fudit. Et ideo apostolus ut frangat corda nostra ad amorem duriora adducit sanguinem christi. Quia si adamas sanguine hirci frangit. multo magis corda nostra deberent sanguinem christi frangi. In effusione persistit misericordia dei. Et quod obsecro: Certe. ut exhi. cor. ve. non corpora animalium sicut iudei antiqui. Ps. xlix. Non accipiam de do. t. vi. Vasa dei. non aliena. Sunt enim aliquid que de alieno corio loga corrigia faciunt. Ro. vj. Si enim exhi. buistis membra vestra seru. immu. et iniqu. ad iniqu. ita nunc exhi. seru. iust. in sanctificatione. Exhibete dico corpora vestra host. deo per carnalium desiderio rum et operum mortificatione. Gal. v. Qui autem sunt

De epistola Sermo. xvij.

Obssecro vos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam sanctam deo placere. Ro. xij. Sic dicit apostolus ad Ro. xij. que a deo sunt ordinata sunt. Omnes autem fideles sunt a deo per creationem et generationem. Ideo beatus paulus tanquam dei apostolus ad gentes conuertendas et ordinandas. in epistola hodierna omnes fideles nuncitur ordinare. ut re et nomine christiani. id est christi fideles simus filij. Et quia homo habet ordinem ad deum. a quo est. ad mundum in quo est. et ad proximum cum quo vivit. et est. ideo in hac epistola quantum ad hec nos satagit ordinare. Que quidem epistola in quatuor scindit. Primo enim ordinat nos ad deum secundum vnam partem nostri. scilicet secundum corpus ut ipsum hostiam viventem deo offeramus. In principio eple. Secundo nos ordinat ad mundum. ut nos ei non conformare debeamus. ibi. Et nolite conformari huic seculo. sed reformamini in nouitate sensus vestri. Tercio nos ordinat iterum ad deum secundum aliam partem nostri. scilicet secundum intellectum. ne plus quam oporteat et deceat sapiamus. ibi. Dico enim per gratiam dei que data est mihi omnibus qui sunt inter vos. non plus sapere quam oportet sapere etc. Quarto nos ordinat ad proximum. ut vnus alteri